

A Marosvásárhelyi Állami Filharmónia bécsi koncertje

Kulturális, gazdasági, turisztikai, diplomáciai turné volt

Fotó: Vajda György

Szerdán délben a marosvásárhelyi Kultúrpalota Tükörtermében rendezett sajtótájékoztatón számoltak be a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia bécsi koncertjéről és a Maros Megyei Tanács gazdasági, turisztikai, valamint környezetvédelmi jellegű találkozóiról. A kulturális esemény szervezői Ovidiu Maior, a Iunona Egyesület elnöke, Mihail Poruțiu, az

egyesület alelnöke, valamint Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke és György Levente, a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia igazgatója.

Vajda György

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Adókedvezmény a hátralékosoknak

Az adókedvezmény törvényét a marosvásárhelyi önkormányzat is alkalmazza olyan elmaradt adókra és illetékekre, amelyek ez év augusztus 31-én szerepeltek a hátralékosok adónyilvántartásában. A kérelmeket november 25-éig kell benyújtani.

2.

Mellrák: egyre több fiatal nő érintett

A statisztikák szerint a korai, azaz első stádiumban diagnosztizált nők kilencven százaléka a betegség kezdetétől számított öt év múlva is életben van, azonban azon páciensek esetében, akiknél a negyedik, azaz előrehaladott stádiumban derül fény a mellrákra, ez az arány harminc százalékra csökken.

5.

Ákosfalva folytatja az elkezdett munkát

Osváth Csaba polgármester a múlt héten a megújult tanácsosi testületnek számolt be a folyamatban levő és tervezett beruházásokról. Folytatódik a szennyvízhálózat kiépítése öt településen, Székelyvajában és Göcsön már jól haladtak vele.

9.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Amíg a miniszter gondolkodik...

Antalfi Imola

...addig lejár a határidő. Pedig az illetékesek nagy reményeket fűztek a 107-es sürgősségi kormányrendeletre, amely kedvezményeket biztosít azoknak, akiknek adóhátralékuk van, ugyanakkor az állami költségvetés is jól járna: a 175 milliárd lejnyi adósság mintegy 40 százaléka, azaz 71,8 milliárd befolyna a trezorba.

Mintegy 330 ezer cégtől és közel egymillió magánszemélytől várja az állam, hogy röpké idő alatt mindez megvalósuljon. A szeptember 4-én kiadott rendelet nyomán a pénzügyi hatóságok nekifogtak az értesítések kiküldésének, de ezzel a problémával az önkormányzatok gyakorlatilag csak az elmúlt napokban kezdtek el érdemben foglalkozni, miután a június 9-i választásokon mandátumot nyert tisztségviselőket beiktatták.

Az adóamnesztia ugyanis nemcsak a pénzügyi hivatalokhoz befizetendő, augusztus 31-ig felgyűlt adósságok esetében nyújt kedvezményeket, hanem a helyi adók és illetékek befizetésével elmaradt tartozásokból is jelentősen lefarag. Mindkét esetben feltétel, hogy az adósok kifizessék az alaptartozást. Csakhogy ezt is, mint annyit mindent, le kell papirozni. Először is értesíteni kell a pénzügyi hatóságot a szándékról, majd annak el kell bírálnia a kérelmet, és kedvező esetben, az alaptartozás kifizetése után, az adós megkapja az ígért kedvezményt. Csakhogy erre alig marad ideje a jogi vagy magánszemélynek, november 25-ig ugyanis a fenti eljárást le kell bonyolítani, és a cégek esetében még összetettebb a tartozások egyenlítése. A posta,

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

14

7:23 15:45
16:50 6:48

A nappal hossza:
9 óra 27 perc

Ma ALIZ,
holnap ALBERT és LIPÓT napja

Az év 319. napja,
hátravan 47 nap

IDŐJÁRÁS

Borult égbolt

Hőmérséklet:
max.: 4 °C
min.: -1 °C

naptár

Isten éltesse!

ALBERT: a germán Adalbert – elemeinek jelentése: nemes és fényes, híres – név német rövidülése.

LIPÓT: a germán Leopold magyar alakváltozata.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: 2024. november 13.

1 €	4,9764 lej
1 \$	4,6879 lej
100 Ft	1,2165 lej
1 g arany	393,4124 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGEBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Megyei hírek

Kopjafaállítás elhunyt zenészek emlékére

Az Erdélyi Magyar Népzeneészek Egyesülete 2018 óta szervez gyűjtést a még élő idős zenészek megsegítésére, valamint az elhunytak emlékének őrzésére. Az Erdélyi Hagymányok Háza Alapítvány partnerségével fontosabb falusi zenészközpontokban kopjafákat állítanak azon zenészek nevével, akiknek muzsikáját – főként a táncmuzsika számára – köszönhetően – ma már mindenhol játsszák a világon. A hagyományt folytatva Kalotaszeg, a Mezőség, Csík és Gyimes után most a Felső-Maros mente kerül sorra, ahol november 15-én, pénteken állítanak kopjafát az alábbi helyszíneken és időpontokban: 15 órakor Magyarpéterlakán, 16 órakor Vajdaszentiványon, 17 órakor Marosárpatakon.

Láttuk az ő csillagát – útmutató gyermek-istentiszteletekhez

Egyedi könyvet mutatnak be november 15-én, pénteken 17 órától a marosvásárhelyi Erdélyi Hagymányok Háza Alapítvány Sáros utca 1. szám alatti székhelyén, a Bartók Béla teremben. A nagyváradi Csillagocská Alapítvány városunkba is elhozza a Láttuk az ő csillagát. Módszertani útmutató gyermek-istentiszteletekhez című könyvet, amellyel az alapítvány nemzedékekre kiható tanító-nevelő és közösség-szervező munkát kíván végezni. A kiadvány nem hit-tankönyv, hanem heti óvodai istentiszteletekhez, sőt a mindennapi élet istentiszteletéhez ajánlott útmutató. A hittankönyv hét része is ezt sugallja, hiszen nem a Szentírás kronológiáját követi, hanem a jeles napokhoz rendeződnek történetei: kifsarsang, advent, karácsony, farsang, nagyböjt, húsvét, pünkösöd.

Megépült a várbeli korcsolyapálya

Közel 700 négyzetméteren újra megépült a műjégpálya a marosvásárhelyi vár udvarán. A belépőjegy 20 lej lesz, ugyanennyiért lehet majd korcsolyát bérelni, és kisgyermek számára a pingvin nevű segédeszköz ára is ennyi lesz – adta hírül közösségi oldalán a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal. A nyitás időpontját egyelőre nem tették közzé.

Tiberius nemzetközi kamarazene-fesztivál

November 10-én kezdődött és 17-én zárul a Tiberius nemzetközi kamarazene-fesztivál. A koncertek mindennap este 7 órakor kezdődnek a marosvásárhelyi Kultúrpalotában, a belépés ingyenes. 14-én, csütörtökön (ma) Luis Fernando Perez zongoraművész, Bálint János és Luisa Sello fuvola-művészek, valamint a Tiberius vonósnegyes Mendelssohn-, Schubert-, Doppler-, Kuhlau-, Boccherini- és Dohnányi-műveket játszik. 15-én, pénteken Lakatos György fagottművész, a Qsimun szaxofonkvartett, Szigeti Emanuela, Kiss Péter és Nagy Krisztina zongoraművészek, Dávid Tamás és Fejér Hunor hegedűművészek, Nagy Mózes klarinét- és Skultéty Mátyás gordonkaművész játékában gyönyörködhet a nagyérdemű. Műsoron: Vivaldi-, Farkas Ferenc-, Glazunov-, Villegas-, Bartók- és Arenszkij-művek.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Isten a szeretet – Marosszentgyörgyön

November 11-én 18 órakor ismét telt házas könyvbemutatóra került sor Marosszentgyörgyön, a római katolikus plébánia tanácstermében. Ez alkalommal Nagy Miklós Kund művészeti író Baricz Lajos *Szeret az Isten* (próza) és *Kell a kegyelem – 134 szonett* című kötetét mutatta be. Czirjék Lajos, a Maros Megyei Képzőművészeti Egyesület elnöke Albert Olga és Kulcsár Erzsébet (akiknek festményei a kötetek első borítóját díszítik) kiállítását nyitotta meg.

A rendezvény szokás szerint a Miatyánk elimádkozásával kezdődött, majd Moldovan Irén műsorvezető köszöntötte az egybegyűlteket, méltatta az eseményt, melynek kulcsszavai a szeretet és a kegyelem voltak. Ezeket a fogalmakat részletesen kimerítette, majd felhívta a színpadra a Szent György kórust, mely Orbán Balázs és Vas Lajos citerakísérettel elénekelt a Bujdosik az árva madár kezdetű népdalt. Czirjék Lajos vallomása szerint már 25 éve jár Marosszentgyörgyre a plébánia rendezvényeire, valamint 10 éve a Szent Lukács festőtábor irányítására. A tárlaton Albert Olga és Kulcsár Erzsébet indulásáról, fejlődéséről és munkásságáról, valamint röviden a kiállított képekről beszélt. Nagy Miklós Kund művészeti író vallomása szerint is már 25 éve látogatja a települést, és több mint 50 Baricz-könyvnek a bemutatóját vállalta. Szívesen jön – mondta – a hangulatos estékre, ahol a művészetek különböző ágai (zene, ének, festészet, irodalom) találkoznak, és ahol ismerkedhet Baricz Lajos „lírai naplójával”, adott esetben, mint most is, prózai gondolataival. Bátorította a szerzőt a próza művelésére is. Pataki Ágnes a *Kell a kegyelem*, a *Grófkisasszony* nézte és a *Szeretem a csendet* című szonetteket adta elő, Szántó Árpád („Marosszentgyörgy

trubadúrja”) pedig az általa megzenésített Kaptam egy nevet és Gyakran megfogta című verseket énekelte gitárkísérettel. Aztán Pataki Ágnes a *Néztem a harangszót* című rövidpróza művet olvasta fel, mely a szerző kisgyermek-kori élményébe nyújtott betekintést. A Kolping Család kórusa (Székely Szilárd vezetésével, illetve hegedűkísérettel) a *Hallod-e, te szelídecské?* népdalt adta elő. Ezután Moldovan Irén „faggatózása” következett, Baricz Gergely, a plébános bátyját, később pedig a plébánost fogta faggatóra, megköszönte a résztvevőknek, a közreműködőknek a szolgálatot, és felolvasta az erre az alkalomra született *En azt írom le* című szonettet.

Végül – Szent Márton napja lévén – meghívta a jelenlévőket a szeretetvendégségbe, mely libasziros kenyérből és borzonti püspökkenyérből állt. Zárásként a *Soli Deo Gloria* kórus elénekelt Petőfi Hull a levél című versét Simon Kinga megzenésítésében, valamint Szarka Tamás Kézfogás szerzeményét. A Szent György énekkart és a *Soli Deo Gloria* kórust Simon Kinga kántornő vezette. A szeretetvendégség alatt a szerző dedikált. (*Szentgyörgyi*)

Marosvásárhelyen is eltörlik a büntetőkamatokat

Adókedvezmény a hátralékosoknak

Az adókedvezmény törvényét a marosvásárhelyi önkormányzat is alkalmazza olyan elmaradt adókra és illetékekre, amelyek ez év augusztus 31-én szerepeltek a hátralékosok adónyilvántartásában. A kérelmeket november 25-éig kell benyújtani.

Szer Pálosy Piroksa

A szeptemberben elfogadott sürgősségi kormányrendelet lehetőséget nyújt az önkormányzatok számára, hogy a költségvetés függvényében adókedvezményeket alkalmazzanak, azonban ez nem kötelező jellegű. A marosvásárhelyi önkormányzat helyi tanácsa 2024. évi 254-es számú határozatával elfogadta a kedvezmény al-

kalmazását, így az ország nagyobb településeivel hasonlóan Marosvásárhelyen is lehetőség van az adókedvezményre. Az utóbbi tíz évben ez a harmadik alkalom, amikor adókedvezmények meghirdetésével próbálják a kintlevőségeket behajtani, a hátralékos adófizetőket fizetésre ösztönözni. Magánszemélyek és cégek egyaránt részesülhetnek adókedvezményben, ennek azonban vannak bizonyos feltételei. Mindenekelőtt az, hogy november 25-éig – beleértve ezt a napot is – kifizetik az elmaradt tartozásukat, és ezzel törlik a felgyülemlett késedelmi kamatok összegét. Több éve nem fizetett ingatlanadónál például a késedelmi kamat összege megközelítheti a tényleges adó összegét, ezáltal az érintettek igencsak magas kedvezményben részesülhetnek. Ehhez azonban

mindenekelőtt egy kérvényt kell benyújtani, amelyben jelzi az érintett, hogy részesülni akar az adókedvezményben. Azzal ugyanis, hogy az ügyfélablaknál kifizeti az elmaradt illetékeket, nem válik automatikusan jogosulttá az adókedvezményre, bizonyos lépéseket be kell tartani – tájékoztatt *Gólya Csaba Levente*, a magánszemélyek adó- és illetékosztályának osztályvezetője. A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal iktatójában, a földszinti 11-es ügyfélablaknál, valamint az Marosvásárhelyi Helyi Adóigazgatóság Hangya utcai székhelyén, a 7-es és 8-as ablaknál is kérhető formanyomtatvány, és benyújtható a kérelem. Ezt az Adóigazgatóság szakemberei elbírálják, és azt követően kell a késedelmi kamat nélküli adóhátralékot kifizetni.

RENDEZVÉNY

31. Színpad Fesztivál Erdőszentgyörgyön

November 16–17-én, szombaton és vasárnap az erdőszentgyörgyi művelődési otthonban kerül sor a 31. Színpad Fesztiválra, a Kis-Küküllő menti műkedvelő színjátszó találkozóra. A rendezvény szervezője a helyi Bodor Péter Művelődési Egyesület, valamint az Erdőszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal. A Bodor Péter Művelődési Egyesület partnere a Hagymányos Kultúra és Művészeti Oktatás Maros Megyei Központja. Ez alkalommal csak diákszínjátszók lépnek fel: a helyi Bodor Péter Színkör, a szászrégeni Fantázia, a krasznai Tinikomédiások, a Szilágybagosi Amatőr Színjátszó Társulat, a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium két csoportja: a Kalamajka és a Fordított Patkó. A fesztivál támogatói a Bethlen Gábor Alap, Erdőszentgyörgy helyi tanácsa, az RMDSZ és a Communitas Alapítvány.

Marosvásárhely és Maros megye történetéből

A magyar tudomány napja Erdélyben című rendezvény-sorozat keretében idén is helytörténeti konferenciára kerül sor a Teleki Téka Alapítvány, az Erdélyi Múzeum-Egyesület marosvásárhelyi fiókegyesülete és a Borsos Tamás Egyesület szervezésében. A Marosvásárhely és Maros megye történetéből című ülészak november 16-án, szombaton délelőtt 10 órakor kezdődik a Teleki Téka olvasóteremben, ahol 14 erdélyi és magyarországi szakember mutatja be legújabb kutatási eredményeit 20 perces előadások keretében. A részletes program megtekinthető a Teleki Téka – Bibliotheca Telekiana Facebook-oldalán.

Gyarmati Izabella kiállítása

Gyarmati Izabella különleges alkotásaiból nyílik kiállítás *La vie est belle* címmel november 23-án, szombaton 18 órakor Marosvásárhelyen, a Bolyai utca 10. szám alatti Piaf kávézóban. A megnyitón fellép Szakács Erika, Moldován Katalin és a Navarra Dance táncosai.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroksa, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Jóváhagyta a parlament, hogy Románia F-35-ös harci repülőgépeket vásároljon az Egyesült Államoktól

Jóváhagyta a parlament szenátusa szerdán, hogy Románia 32 darab ötödik generációs F-35-ös harci repülőgépet vásároljon az Egyesült Államoktól. Az erről szóló, hónapokkal ezelőtt közvitára bocsátott törvénytervezetet az amerikai választások után, múlt héten hagyta jóvá a kormány, kedden pedig – sürgősségi eljárással – a képviselőház is megszavazta.

Nicolae Ciucă szenátusi elnök, a hadsereg korábbi vezérkari főnöke a Románia TV hírszatórnának nyilatkozva rámutatott: az F-35-ös többcélú harci repülőgépek kivételes képességeit nemcsak a levegőben, hanem a földön, felderítő eszközként is hasznosítani lehet.

„Románia biztonsági és védelmi szempontból függőségi helyzetben van, ezért létfontosságúak számára az Egyesült Államokkal fenntartott diplomáciai kapcsolatok” – jelentette ki a házelnök.

Román katonai szakértők szerint az ország légtérének hatékony védelméhez három, egyenként 16 vadászgépből álló repülőrajra van szükség. A most elfogadott törvény az ötödik generációs, többcélú harci repülőgépek beszerzésének első szakaszára vonatkozik.

A román hadsereg eddigi legköltségesebb – a védelmi minisztérium által 6,5 milliárd dollárra becsült – beszerzését az állami költségvetésből és az Egyesült Államok kormánya által felajánlott hitelekkel finanszírozzák.

Ezért az összegért Románia 32 darab

F-35-ös repülőgépet, a működtetésükhöz szükséges logisztikai csomagot, kiképzési programot és szimulátorokat, valamint levegő-levegő és levegő-föld rakétákat vásárol az amerikai külföldi katonai értékesítési program (FMS) keretében az Egyesült Államoktól.

A bukaresti védelmi minisztérium távlati tervei szerint egy későbbi szakaszban egy harmadik, 16 harci repülőgépből álló F-35-ös rajjal egészítenék ki a légi erő flottáját. Az első F-35-ös repülőrajt 2030 után tervezik hadrendbe állítani.

Az ötödik generációs harci gépek beszerzéséig a – Portugáliától és Norvégiától használtan vásárolt – negyedik generációs F-16-os harci repülőgépek maradnak szolgálatban. (MTI)

Elon Musk kormányzati hatékonyságért felelős társmiszteri pozíciót kap Donald Trump kormányában

Elon Musk és Vivek Ramaswamy üzletemberek jelölte a kormányzati hatékonyságért felelős új amerikai minisztérium vezetésére Donald Trump leendő elnök kedden.

A november 5-én másodszer elnökké választott republikánus politikai közleménye szerint a két jelölt közösen dolgozik majd a kormányzati bürokrácia csökkentésén, a túlterjeszkedő törvényi szabályozás egyszerűsítésén, valamint a pazarló kiadások visszavágásán és a szövetségi ügynökségek átalakításán.

Donald Trump célként fogalmazta meg a közlemény szerint – évente 6500 milliárd dollárt kitevő felesleges kormányzati kiadás megszüntetését.

Elon Musk milliárdos vállalkozó a választási kampány során csatlakozott Donald Trump munkatársi köréhez, Vivek Ramaswamy indiai származású vállalkozó Trump vetélytársa volt az elnökjelöltséget zajló előválasztáson, de visszalépett a javára.

Kedden keleti parti idő szerint a késő esti órákban Donald Trump közölte leendő belbiztonsági miniszterének nevét, aki Kristi Noem, Dél-Dakota állam kormányzója lesz. (MTI)

Elon Musk dél-afrikai-amerikai üzletember, a Tesla Motors elektromosjármű-gyártó, a SpaceX amerikai űrkutatási magánvállalat és az X közösségi médiaplatform tulajdonosa
Fotó: MTI/EPA/Will Oliver

Videófelvételt tettek közzé ki egy izraeli túszeről

Az Iszlám Dzsihad nevű terrorszervezet videófelvételt tett közzé szerdán Szasa Trufanovról, az egyik, tavaly október 7-én a Gázai övezetbe hurcolt izraeli túszeről.

Már a harmadik felvétel jelent meg a Nir Óz kibucban foglyul ejtett Trufanovról elrablása óta. Trufanov a napokban tölti be huszonkilencedik évét. „Megkönnyebbültem, hogy élve látam a fiamat, de nagyon aggaszt, amit mond” – mondta az övezetből mintegy ötven nap után tavaly kiszabadult édesanyja az egyetlen gyermekét bemutató felvételtől szerdán.

„Egy éve vagyok fogságban, hiány van ételből, vízből, áramból, és már az alapszükségleti cikkek is kifogytak” –

mondta a túszer a családjára engedélyével az izraeli médiában bemutatott felvételen.

Trufanov tiltakozásra, tüntetésre és sztrájkra szólította fel az izraelieket kiszabadításuk előmozdítása érdekében. Arra figyelmeztetett, hogy a kormány továbblépett, és „elfelejtette” a gázai túszerokat a libanoni és az Irán elleni harcok nyomán.

A 2023 októberében elhurcolt túszerok közül még több mint százán nem szabadultak ki, és sokan közülük valószínűleg már nincsenek életben. Az övezet szomszédságában fekvő, mintegy négyszáz lakosú Nir Óz kibucban 117 embert megöltek vagy elraboltak tavaly október 7-én a Hamász terrortámadásában. (MTI)

Mark Rutte: Ukrajna harcképes kell maradjon

Többet kell tennünk annak érdekében, hogy Ukrajna továbbra is harcban maradjon, képes legyen a lehető legnagyobb mértékben visszaverni az orosz támadást, és megakadályozni, hogy Vlagyimir Putyin orosz elnök sikerrel járjon – jelentette ki Mark Rutte NATO-főtitkár szerdán Brüsszelben Antony Blinken amerikai külügyminiszterrel közös sajtótájékoztatóján.

Mint mondta, az Egyesült Államok az elmúlt négy évben folyamatosan segítette a NATO-t a katonai terhek megosztása terén.

Felhívta a figyelmet, hogy az észak-koreai haderő bevetése Ukrajnában további fenyegetést jelent, és növeli annak esélyét, hogy Putyin még több kárt okoz az országnak.

Hozzátette, hogy az orosz rakétatechnológia, amely Észak-Koreába kerül, nemcsak a NATO európai oldalára jelent

fenyegetést, hanem az amerikai szárazföldre, Dél-Koreára és Japánra is.

Kiemelte, hogy Észak-Korea mellett Kína a szankciók megkerülése által, az Oroszországnak szállított kettős felhasználású árukkal, Irán pedig dróntechnológiával segíti a háborús erőfeszítéseket. Oroszország mindezt pénzzel fizet, ezáltal támogatja Iránnak a Közel-Kelet destabilizálására irányuló erőfeszítéseit – tette hozzá. Arra is felhívta a figyelmet, hogy az euroatlanti és az indo-csendes-óceáni térség már nem két külön színtér, hanem egyre inkább összekapcsolódik.

Hangsúlyozta: fokozni kell a védelmi termelést az amerikai oldalon és Európában is, és többet kell tenni annak érdekében, hogy Ukrajna győzni tudjon.

Antony Blinken amerikai külügyminiszter szerint határozott választ kell adni az észak-koreai haderő bevetésére Ukrajnában, és ő is rámutatott, hogy az euroatlanti, az indo-csendes-óceáni, valamint a közel-keleti színtér egyre in-

kább elválaszthatatlan egymástól. Blinken emlékeztetett, hogy a NATO az elmúlt években megerősítette partnerségét az indo-csendes-óceáni partnerekkel, és az elkövetkező hetekben és hónapokban még többet fognak tenni ennek érdekében. Úgy véli azonban, hogy a szövetségnek még sok tennivalója van a védelmiipari bázis további megerősítése és annak biztosítása terén, hogy a védelmi kiadások a szükséges katonai képességekre összpontosuljanak.

Azt is bejelentette, hogy Joe Biden amerikai elnök a hivatalából hátramaradt ideje során „minden napot arra kíván felhasználni, hogy erősítse a szövetséget, amely oly fontos az Egyesült Államok és az európai országok biztonsága szempontjából”.

„Tovább folytatjuk mindazt, amit Ukrajna érdekében teszünk, hogy az ország hatékonyan meg tudja védeni magát az orosz agresszióval szemben” – mondta az amerikai külügyminiszter. (MTI)

Ország – világ

Minimálbér uniós irányelvek szerint

Kihirdette szerdán Klaus Iohannis államfő a minimálbér kiszámításának uniós irányelvekhez igazított új mechanizmusáról szóló törvényt. A jogszabály a megfelelő európai uniós minimálbérekről szóló 2022/2041-es irányelvet ülteti át a román jogrendbe. A törvény szerint a bruttó minimálbért évente kormányhatározatban szabják meg, szem előtt tartva a lakosság élet- és munkakörülményeinek javítását és „a méltó életszínvonal biztosítását”. A kormányhatározatban megszabott bruttó minimálbért a következő év január elsejétől alkalmazzák, és évente egyszer aktualizálják a szakszervezetek és a munkaadók országos szövetségeinek konzultálásával. A jogszabály azt is rögzíti, hogy egy alkalmazott az egyéni munkaszerződése megkötésétől számított legtöbb 24 hónapon át kaphat minimálbért, utána emelni kell a fizetését. A minimálbérről vonatkozó rendelkezések megsértése alkalmazottanként 3000 és 5000 lej közötti bírsággal büntetendő. A bírság összege azonban nem haladhatja meg a vállalatonkénti 200 ezer lejt. Bűncselekménynek minősül és egy hónaptól egy évig terjedő börtönbüntetéssel vagy pénzbüntetéssel sújtható az a munkaadó, aki az egyéni munkaszerződés alapján foglalkoztatott munkavállalók bérét ismételtelen a törvényben meghatározott bruttó minimálbér alatt állapítja meg – szögezi le a törvény. (Agerpres)

Nőtt a mezőgazdasági termelés értéke

Tavaly az Európai Unió (EU) mezőgazdasági termelésének összértéke 537,1 milliárd eurót tett ki, ami 1,5 százalékkal kevesebb az egy évvel korábbinál; Románia azok közé a tagállamok közé tartozott, amelyekben éves összevetésben nőtt a mezőgazdasági termelés értéke. Az EU statisztikai hivatala, az Eurostat szerdai közleményében emlékeztetett, hogy 2022-ben az EU mezőgazdasági termelésének értéke 19 százalékkal nőtt az előző évhez képest, elérve a történelmi csúcshoz számító 545,4 milliárd eurót. A 2023-as enyhe csökkenés egy 2010 óta tartó emelkedő tendenciának vetett véget, és elsősorban a termelés volumenének 2,3 százalékos visszaesésével magyarázható. A mezőgazdasági termékek és szolgáltatások nominális ára enyhén – 0,8 százalékkal – emelkedett. Noha az EU egészében éves viszonylatban csökkent tavaly a mezőgazdasági termelés értéke, tíz tagállam – köztük Románia is – növekedést könyvelhetett el. (Agerpres)

Bővítik az atomerőművet

Románia a héten aláírja a cernavodai atomerőmű 3. és 4. reaktorának megépítéséről szóló szerződést Bakuban – jelentette be kedden Sebastian Burduja energiaügyi miniszter a Facebook-oldalán. A tárca vezetője arról számolt be, hogy az ENSZ hétfőn elkezdődött klímakonferenciáján vesz részt Azerbajdzsán fővárosában. Közlése szerint az eseményen többek között arról fog beszélni a résztvevőknek, hogy Románia az elmúlt másfél évben több mint 13 milliárd euró uniós forrást fordított az energiaszektora korszerűsítésére, az ország jelenleg az EU legnagyobb gáztermelője, és a termelését meg fogja duplázni a Neptun Deep földgázmező kiaknázásának 2027-es beindításával. Burduja emlékeztetett arra, hogy Románia atomenergia-programja nem függ Oroszországtól, hanem korszerű nyugati technológián alapul. Ennek kapcsán jelentette be, hogy ezen a héten a román küldöttség aláírja a cernavodai atomerőmű 3. és 4. reaktorának megépítéséről szóló szerződést Bakuban. (Agerpres)

Amíg a miniszter gondolkodik...

(Folytatás az 1. oldalról)

a finansz nem a gyorsaságáról híres, így aztán az emberek kifutnak a határidőből.

A pénzügyi hatóságok az elmúlt napokban mintegy 100 ezer adóamnesztia-kérelmet tettek le. Ezt elbírálni kétséges, hogy sikerül az ANAF-alkalmazottaknak. Az önkormányzatoknak pedig az utolsó száz méteren hiába ajánlja a kormány a postahivatalokkal való együttműködés céljából a szerződés-kötés lehetőségét, erre sincs már idő.

Így aztán a pénzügyminiszter a hírek szerint fontolgatja a november 25-i határidő elnapolását december 31-ig. Döntés még nem született, de a tapasztalatból kiindulva, nem kizárt, hogy ez fog történni. Már ha a kormány is komolyan gondolja, hogy szüksége van arra a 71 milliárd lejre, kissé enyhítendő a költségvetési deficitet. Könnyen kudarcot vallhat egy jól kidolgozott pénzügyi terv, pedig a kormánynak van némi tapasztalata e téren, nem az első adóamnesztia-törvény, amivel igyekeznek feltölteni az államkasszát. De nálunkfelé mindig baj van az időzítéssel...

Kulturális, gazdasági, turisztikai, diplomáciai turné volt

György Levente, Poruțiu Mihai, Péter Ferenc és Ovidiu Maior

Fotó: Vajda György

(Folytatás az 1. oldalról)

Péter Ferenc beszámolójában kifejtette, hogy gazdag élményekkel és hasznos tapasztalatokkal tértek vissza Bécsből a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia koncertje után. „Nemcsak a filharmónia életében számít jelentős mozzanatnak az, hogy a zenekar felléphetett a világ egyik legrangosabb koncerttermében, hanem Maros megye számára is jelentős esemény volt, hiszen ez a hangverseny Marosvásárhelyre irányította a bécsi közönség figyelmét. A bécsi román nagykövetségnek köszönhetően nemcsak a filharmónia, hanem Maros megye is lehetőséget kapott a bemutatkozásra az osztrák fővárosban” – mondta az elnök, majd bezámolt arról, hogy a bécsi román nagykövetség épületében Maros megye turisztikai látványosságairól nyílt fotókiállítás, amely egy éven át megtekinthető. A látlatot a Visit Maros Egyesület szervezte. A 32 nagy méretű fotón a megye kulturális és természeti értékei, többek között kastélyok, várak, erődtemplomok, a Kultúrpalota, a szovátai Medve-tó, a bözödi tó, a szászrégeni hegedűgyár látható. A kiállítás megnyitót fogadás követte, amelyen Maros megyei vállalkozók, a delegáció tagjai és bécsi üzletemberek, intézményvezetők is részt vettek.

Péter Ferenc munkatársaival november 6-án részt vett Bécsben a Duna régió nemzetközi gazdasági fórumán, ahol a jelenlévők 60 előadót hallgattak meg a Duna menti országokból. Az eseményen a Duna régió által kínált üzleti és együttműködési lehetőségeket ismertették szakterületenként. Szó esett a tér-

ség legfontosabb kihívásairól is. A gazdasági fórum keretében volt borkóstoló is, ahol Románia standján egy Maros megyei borászat is jelen volt a boraival. A gazdasági csúcstalálkozó szervezője, az Osztrák Kereskedelmi Kamara egy másik programlehetőséget is biztosított a Maros megyei küldöttségnek. Brezovoszy Tóth Andrea, az ADI Ecolect vezetője és egy munkatársa részt vett a körkörös gazdasággal kapcsolatos programon. November 7-én és 8-án bécsi, St. Pölten-i és linzi ipari létesítményeket látogattak meg, amelyek a hulladékgazdálkodásra és újrahasznosításra, valamint a szennyvízkezelésre szakosodtak.

Felkeresték többek között a bécsi pfafe-nauai hulladékégető állomást, ahol évi 250.000 tonna háztartási hulladékot dolgoznak fel, valamint a legmodernebb technológiával felszerelt bécsi szennyvíztisztító telepet. Emellett találkozóra került sor osztrák cégek képviselőivel, amelyek ezeken a területeken kínálnak termékeket és szolgáltatásokat.

Szintén november 7-én a Visit Maros Egyesület képviselői találkoztak a Niederösterreich Werbung turisztikai ügynökség képviselőivel, akik Alsó-Ausztria turisztikai lehetőségeinek népszerűsítésével, marketing- és kommunikációs stratégiák kidolgozásával és megvalósításával foglalkoznak. A szervezet együttműködik helyi hatóságokkal, turisztikai partnerekkel és egyéb intézményekkel, hogy vonzó turisztikai célpontként népszerűsítse a régiót, kiemelve a kulturális örökséget, a természeti tájakat és a sokféle szabadidős

tevékenységet. Ez fontos találkozó volt, hiszen a Visit Maros Egyesület hasznos információkat, ötleteket, tapasztalatokat hallott az osztrák landok turisztikai népszerűsítéséről. A találkozón a további együttműködési lehetőségekről is tárgyaltak, az osztrák ügynökség munkatársait meghívták megyénkbe.

November 8-án volt még egy munkatalálkozó Kremsben az ottani egyetem képviselőivel, illetve az ECOPLUS ügynökség kremsi fejlesztési központjának képviselőivel. Az ECOPLUS ügynökség személyre szabott szolgáltatásokat kínál Alsó-Ausztria üzleti szereplői, vállalkozói számára. Négy technológiaorientált központtal rendelkezik a kutatási és oktatási intézmények közelében. Összekapcsolja az üzleti szféra, az oktatási intézmények és kutatóközpontok képviselőit az innovatív együttműködési projektek fejlesztése érdekében. Az ECOPLUS ügynökséggel való találkozón a Maros Megyei Tanács kezdeményezésének köszönhetően felmerült egy erdélyi innovációs központ létrehozásának ötlete is, amelyet a MOGYTTE és a Sapientia egyetemekkel partnerségben szeretnének majd megvalósítani. Ez egy olyan központ lenne, amely infrastruktúrát biztosítana a vállalkozások, tudományos kutatások, technológiai transzfer és innováció támogatására, hozzájárulva Maros megye gazdasági fejlődéséhez. A kremsi látogatáson részt vettek az orvosi egyetem és a Sapientia vezetői is, akiket a fejlesztési központon kívül a kremsi egyetemmel való konkrét együttműködési lehetőségek is érdekelték.

– Hasznos és eredményes volt tehát a bécsi

utunk. Tovább kell ápolnunk ezeket a kapcsolatokat, hogy a tárgyalásokon túl konkrét projektek is születhessenek – mondta Péter Ferenc, majd megköszönte a szervezést a Iunona Egyesületnek, kiemelten Emil Hurezeanunak, Románia osztrák nagykövetének, a nagykövetség munkatársainak, a Bécsi Román Kulturális Intézetnek, a Románok Határon Túli Szervezetének, valamint mindazoknak az intézményeknek, cégeknek, amelyeknek a hozzájárulásával létrejöhett a bécsi út.

Az elnök után *Poruțiu Mihai* elmondta: mintegy másfél évig tartott a szervezés, amelynek része volt a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia bécsi Musikkvereiben történő fellépését megelőző, több népszerűsítő koncert Romániában, Bécsben az osztrák nagykövetségen úgyszintén, ahol sajtótájékoztatót is szerveztek egy kamarakoncerttel együtt. A november 8-i koncertnapon a Musikkvereiben egyik kamaratermében fellépett a MOGYTTE diákjainak zenekara is.

– Amikor elhatároztuk, hogy hozzáfogunk a szervezéshez, az volt az elgondolásunk, hogy a kulturális eseményt gazdasági, vállalkozói, diplomáciai küldetéssel kapcsoljuk össze, ami sikerült. Be akartuk mutatni Maros megye kulturális sokszínűségét. A koncerttel elsősorban a bécsi zenekedvelőkhöz akartunk szólni, hogy egy kicsit másként ismerjenek meg bennünket, utána a bécsi románokat szólítottuk meg, akiknek elhoztuk „hazuról” a kulturális kínálatot, és azt is örömmel tapasztaltuk az 1900 férőhelyes, gyönyörű teremben, hogy az osztrákokon kívül marosvásárhelyi, bukaresti és más hazai nézők is jelen voltak, igen nagy számban. A célunkat elértük – mondta többek között a Iunona Egyesület alelnöke.

Ovidiu Maior, miután felolvastott egy romániai néző által neki küldött üzenetet, visszajelzést, ami tükrözte a hangulatot, hozzátette: az osztrák követséggel több kisebb kulturális rendezvény szervezéséről is tárgyaltak. *György Levente*, a filharmónia igazgatója az alkalomról írt román és magyar nyelvű versét olvasta fel, kiemelve a koncert művészi üzenetét.

A Népszáság arra volt kíváncsi, hogy milyen szervezőmunka és költségvetés állt a projekt mögött. Az egyesület képviselői elmondták: az összkidadás 200.000 euróra emelkedett, ebből fedezték a promóciós koncerteket, a terembért, a személyzet juttatását. Hogy mennyi volt a terembér, azt nem árulták el, példaként annyit mondtak, csupán a profi videófelvétel engedélyéért 28.000 eurót fizettek. Mihail Poruțiu hangsúlyozta: a kiadásokat két pályázatból és támogatásokból állták, a már említett intézmények hathatós hozzájárulásával. Péter Ferenc még hozzátette: Ausztria már nem ellenzi Románia schengeni csatlakozását, reméli, hogy ez a kulturális, gazdasági, turisztikai, diplomáciai turné is hozzájárul az országimázsunk javításához.

Országos szinten gondot okoz a családorvoshiány

Komoly válság szélére került az egészségügyi alapellátás, mivel nem vonzó a családorvosi szakma a fiatal végzettek számára. Egyre több nyugdíjhoz közel álló vagy már nyugdíjas háziorvos kénytelen tovább dolgozni. A legnagyobb gond a kisebb településeken van.

A kormány pár évvel ezelőtt lehetővé tette a családorvosok számára, hogy a nyugdíjkorhatár betöltése után is praktizálhassanak, de ez hosszú távon nem jelent megoldást. Már így sincs, aki átvegye a helyüket, így elsősorban vidéken, orvos hiányában, bezárják a családorvosi rendelőköt. Ennek következtében számos helyi közösség marad családorvos nélkül, a betegek pedig a sürgősségi osztályokra vagy a fizetős magánrendelésekre kényszerülnek. „Ez egy méltánytalan és fenntarthatatlan modell, a betegek elégedetlensége, felháborodottsága érhető” – fogalmazott dr. Princz

Ramóna Erika főorvos családorvos.

Maros megyében például a 278 háziorvos közül 18-an már betöltötték a 70. életévüket, 68-an pedig meghaladták a nyugdíjkorhatárt. A következő években megközelítőleg 100 családorvos éri el ezt a kort, ami súlyosbíthatja a hiányt. A probléma különösen vidéken súlyos, ahol az előregedő lakosságnak állandó orvosi ellátásra van szüksége.

Háziorvosi alapellátást mindenkinek, lakhelyétől függetlenül

Az RMDSZ által kidolgozott *Józan ész programja* erre a problémára is kínál megoldást. Pénzügyi és infrastrukturális támogatást kell biztosítani, főként a pá-

lyakezdő és vidéken dolgozó orvosok számára. A bérpótlékon és a kiszállás költségeinek megtérítésén túl további ösztönzőkre van szükség, amivel motiválni lehet a fiatal szakembereket, hogy

vidéken nyissanak rendelőt. Ez hozzájárulhat a területi lefedettség javításához, és biztosítja a falusi lakosság egészségügyi alapellátását.

(Cod MFC: 13240004)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

A rendszeres szűrővizsgálat életet menthet

Mellrák: egyre több fiatal nő érintett

Romániában évente több mint tízezer nőt diagnosztizálnak mellrákkal, és sajnos sokan közülük előrehaladott stádiumban kerülnek orvoshoz, amikor már jóval kevesebb az esély a gyógyulásra. A statisztikák szerint a korai, azaz első stádiumban diagnosztizált nők kilencven százaléka a betegség kezdetétől számított öt év múlva is életben van, azonban azon páciensek esetében, akiknél a negyedik, azaz előrehaladott stádiumban derül fény a mellrákra, ez az arány harminc százalékra csökken. A szakemberek ezért nem győzik hangsúlyozni a rendszeres szűrővizsgálat fontosságát – fiatal, harminc-negyven éves nők esetében is –, hiszen ez életet menthet. Október a mellrák elleni küzdelem hónapja, ennek apropóján dr. Balázs Boglárka onkológus rezidens orvossal (fotó) beszélgettünk a kockázati tényezőkről, a szűrővizsgálatok jelentőségéről, valamint a kezelési lehetőségekről.

Menyhárt Borbála

Október a mellrák elleni küzdelem hónapja, melynek célja felhívni a figyelmet a korai felismerés fontosságára, valamint a megelőzésre. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) a mellrákot a nők leggyakoribb daganatos megbetegedéseként tartja számon, ráadásul megállapításai szerint a városiasodás és a modern életvitel következményeként gyors ütemben nő a betegség előfordulása. Mivel a korai stádiumban felismert kór jó eséllyel gyógyítható, október minden évben a mellrák elleni küzdelem jegyében telik. Ilyenkor a szakemberek elsősorban a megelőzés és a szűrővizsgálaton való rendszeres részvétel fontosságára hívják fel a figyelmet, hangsúlyozva, hogy a daganatos elváltozás a mellben jellemzően lassan, kezdetben teljesen tünetmentesen alakul ki.

Az Európai rákinformációs rendszer (ECIS) adatai szerint Romániában 2022-ben 12.685 új mellrákesetet és 3877 mellrák miatti elhalálozást regisztráltak. A különféle szerveket érintő daganatos megbetegedések között kiugró a mellrákhoz köthető halálos esetek száma. A mellrák bármely életkorban megjelenhet a nőknél, még kockázati tényezők hiányában is, leggyakrabban az 50–60 éveseknél fordul elő – világított rá az Országos Közegészségügyi Intézet a mellrák tudatosításának nemzetközi hónapja alkalmából. A közzétett statisztikai adatok szerint az európai esetek mintegy 11,43 százalékát 44 év alatti nőknél diagnosztizálják, 54 százalékát a 45–69 év közötti korosztálynál, a fennmaradó részt pedig az ennél idősebb nőknél.

– A statisztikák rendkívül ijesztőek. A közvetlen környezetünkben is egyre gyakrabban hallani fiatal, harminc-negyven éves nőkről, akik elvesztik a harcot a betegséggel szemben. A kórházakban mit tapasztalnak?

– Sajnos a mellrákban érintettek száma nagyon megnőtt, évente tizenkétezer beteget diagnosztizálnak mellrákkal Romániában. Ez azt jelenti, hogy minden órában több mint egyet. És a szomorú az, hogy ijesztően sok fiatal nővel találkozunk, akiknél beigazolódott a mellrák diagnózisa. Általában azt szokták mondani, hogy inkább az ötven év fölötti nőket érinti, ez volt úgymond a régi elmélet, de az új tendencia sajnos az, hogy egyre fiatalabbaknál alakul ki, a fiatalok körében diagnosztizált mellrákos esetek száma megugrott 15–20 százalékkal.

– Milyen okok állhatnak ennek a hátterében?

– Rengeteg tényező van, ami összeadódik a mellrák kialakulásában. Vannak az általánosabb rizikófaktorok, amelyeket jól ismerünk, és amelyek az életmóddal kapcsolatosak, például a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a táplálkozás, emellett pedig a hormonháztartás felborulását előidéző tényezők, például rizikócsoportba tartozóknak számítanak azok, akik nem szültek gyereket, akik nem mellből táplálták a kisbabájukat, vagy mesterséges megtermékenyítési folyamatok estek át, ami hormonkezeléssel jár együtt, ugyanakkor a fogamzásgátló tabletták szedése ugyancsak hormonkezelésnek számít, illetve azok a nők, akik menopauza miatt hormonkezelést kapnak. Az utóbbi időben pedig olyan tanulmányok is napvilágot láttak, amelyek szerint sok olyan rizikófaktor van, amelyek már a méhen belüli élet idején vagy születéskor jelen vannak. Például, egy anya esetében, akinek ikerter-

hessége van, a babák alapból magasabb anyai ösztrogénszintnek vannak kitéve, statisztikailag több ikerterhességből született nő lesz mellrákos. Vagy például ha egy családban öten vannak testvérek, akkor az első baba jóval magasabb szintű anyai hormonnal találkozik, mint teyüik fel az ötödik baba. Tehát sok rizikófaktor már akkor eldől, amikor még világra sem jöttünk, ehhez pedig majd még hozzáadódik a környezeti tényezők (például a légszennyezés vagy a megnövekedett mértékű sugárzás a környezetünkben), amelyek ellen semmit sem tehetünk.

– Amennyiben a családban volt precedens, azaz az édesanyját, nagymamát mellrákkal diagnosztizálták, az is kockázati tényezőnek számít?

– Igen. A legfontosabb genetikai mutáció a BRCA – aminek van 1-es és 2-es formája –, és ennek a jelenlété a szervezetben nemcsak a mellrák kialakulásának a kockázatát növeli, hanem a petefészek- és hasnyálmirigyrákét is. Ha ezek halmozódnak a családban, az felkiáltójelell kell legyen. Ez a mutáció örökölhető, ha a családban van valaki, aki fiatalon lett mellrákos, érdemes ezt a tesztet elvégeztetni, mivel az ilyen mutációval rendelkező nők esetében hamarabb alakul ki a mellrák, így náluk hamarabb kell elkezdenni a szűrésen való részvételt is.

– Ennek a kimutatására van egy különleges teszt, ami bárki számára elérhető?

– Igen, van ilyen teszt, és bárki elvégeztetheti, ellenben, ha csak pusztán kíváncsiságból szeretné ezt megtenni, akkor fizetni kell érte, körülbelül 2500 lejbe kerül. A biztosítónak csak indokolt esetekben támogatja ennek az elvégzését, szinte minden mellrákos nőnek ingyenes, illetve, ha van precedens a kórelőzményben, akkor is lehetőség van erre. Amennyiben a teszt kimutatja a BRCA-mutáció jelenlétét,

akkor erre van célzott kezelés, így van még egy plusz fegyver a kezünkben a kezelés során.

– Nyilván számos tényezőről beszélhetünk a mellrák esetében?

– A legpontosabb statisztika az ötéves túlélés, azaz hogy a betegség kezdetétől számítva, öt év múlva az érintett nők hány százaléka van életben. Egyes stádium esetében az ötéves túlélési arány kilencven százalék fölött van, tehát akinek egyes stádiumban fedezik fel a betegséget, száz nőtől kilencven öt év múlva még életben van, de azok esetében, akiknél négyes stádiumban derül fény a diagnózisra, ez az arány alig harminc százalék. Emiatt nagyon fontos a rendszeres szűrővizsgálat és az, hogy időben felfedezzék.

– Azoknak a nőknek, akiknek a családjában nincs rákos precedens, milyen gyakorisággal ajánlott szűrésre menni?

– Az ajánlás úgy szól, hogy húszéves kortól mindenki kezdje el az önvizsgálatot, azaz a mellek rendszeres kitapogatását otthon. Ez azt jelenti, hogy a menstruációs ciklus 2–3. napján, inkább zuhanyzás alatt, ajánlott végigtapogatni a melleket, ilyenkor ugyanis a melegtől fellazulnak a mellszövetek. Bármilyen elváltozásra, legyen az bőrelváltozás, váladékozás, csomók tapintása, figyelni kell. Találkoztam már páciensekkel, aki így fedezte fel a csomót a mellében. Ez a módszer semmiféle erőfeszítésbe nem kerül, pár percet vesz igénybe, nem fáj, ennyit igazán megtehetünk a saját egészségünk érdekében.

A javaslatok szerint harmincéves kor fölött évente, de legalább kétfévente ajánlott elmenni ultrahangvizsgálatra, de aki tudja, hogy a családjában már fordult elő ilyen betegség, annak ajánlott hamarabb. A fiatalabb mellszövetben gyakori a cisztás elváltozás is, amit az ultrahang szépen kimutat. Érettebb mellszövetben, negyven év fölött már kevesebb a ciszta, és akkor már inkább a mammográfiát ajánlják. A nagyobb melleket a mammográfiás vizsgálattal jobban át lehet világítani, a mikrokalcifikációt, ami egy jele a rosszindulatú elváltozásoknak, az ultrahang kevésbé mutatja ki, a mammográfia viszont igen. Ha a családban voltak mellrákos esetek, akkor ajánlott a gyakoribb szűrés, illetve ha ismert BRCA-mutáció van jelen, akkor előfordul, hogy fél évente ajánlják a szűrővizsgálatot.

– Mi történik akkor, ha egy nőnél mellrákot állapítanak meg? Melyek a következő lépések?

– Ha az imagisztikai vizsgálatok során találunk olyan elváltozást, ami erre utal, az első lépés a biopszia, amiből kiderül, hogy a daganat hormonérzékeny vagy sem, HER2-pozitív vagy sem, illetve hogy mennyire agresszív a daganat. Az emlőráknak sok megjelenési formája lehet: vannak enyhébb kórjelölésű formái, de vannak nagyon rosszindulatúak is, egyes formái jól reagálnak bizonyos típusú kezelésre, mások kevésbé. Az emlőrákos betegek kb. negyede szenved

HER2-pozitív emlőrákban, ami egy jól körülhatárolható csoportja az emlőráknak. Ezeknél a betegeknek a normálisnál sokkal több HER2-receptorfehérje található a sejtek felszínén, és jól reagálnak egy célzott biológiai kezelésre.

Ha nagyon kezdeti fázisban van a daganat, azaz esetleg még át sem törte a sejtthártyát, tehát nem találkozott erekkel és nyirokerekkel, nem volt lehetőség, hogy áttéteket adjon, akkor előfordul, hogy első lépés a műtét, amely során kímélték a csomót. Ez az ideális eset, azonban sajnos elég ritka, hogy ilyen kezdeti fázisban fény derüljön a daganat jelenlétére.

Ha későbbi, tegyük fel, második fázisban derül ki a biopszia során, hogy malignus daganatról van szó, akkor kezelést kap a páciens, és a kemoterápiás kezelés után megy sebészeti beavatkozásra. Kivágják a tumort, valószínűleg eltávolítják a nyirokcsomókat is, de legalábbis megnézik ezeket nyirokcsomófestéssel, hiszen elsősorban a nyirokcsomókban ad áttéteket. A műtét utáni szövettani eredmény alapján dől el, hogy mi a következő lépés. Ha nem sikerült teljesen kimetszeni a daganatot, vagy volt áttét a nyirokcsomókban, akkor következik a sugárterápia, illetve lehet, hogy további kemoterápia is szükséges. Nagyon komplex és számos egyéni tényezőtől függ mindez, tehát egyáltalán nem biztos, hogy két, ugyanazon stádiumban érkező hölgy ugyanolyan kezelést kap.

– A nyirokcsomókon kívül hol képez leginkább áttéteket a mellrák?

– A csontokban, agyban, májban, tüdőben, ezek a gyakoribbak. Mindenkinek megvan a saját mellékhatásprofilja, szerencsére vannak lehetőségek; még bizonyos szám alatt az agyi áttéteket is lehet műteni, sugárral kezelni, de attól függően, hogy hol helyezkednek el, nyilván okoznak tüneteket. A májátétek befolyásolják a májműködést, illetve azt is, hogy milyen kezeléseket adhatunk, így nem vethetünk be olyat, ami toxikus a májra nézve.

– Mi lehet az oka annak, hogy sokan túl későn kerülnek orvoshoz? Semmiféle gyanús tünetet nem produkál ez a betegség?

– Sajnos egy igen alattomosan kialakuló betegségről van szó, azonkívül, hogy érez a nő a mellében egy csomót, más tünetek ritkán jelentkeznek. Előfordul, hogy ötcentis, kékfejesedett daganatokkal jönnek vizsgálatra, és azt mondják, kengették és remélték, hogy elmúlik, nem is gondolták, hogy baj van. Persze előfordulhatnak általános daganatos tünetek, például ha hirtelen lefogy a beteg, vagy fáradékonyvá, étvágytalanná válik, vagy éjszakai izzadás jelentkezik, de ezek nem specifikus tünetek.

– Kevés szó esik arról, hogy a mellrák nem kizárólag a nőket, hanem a férfiakat is érintő betegség...

– Férfiaknál is előfordul, de nagyon ritka, esetükben nem indokolt az, hogy szűrésre járjanak, hacsak nincsen kockázati tényezőnek számító családi háttér. Amennyiben a családban van ismert genetikai mutáció, akkor viszont ajánlott odafigyelni. A statisztikák szerint kb. száz mellrákos esetből egy-kettő férfinel fordul elő. A férfiak úgy gondolják, ez női betegség, őket nem érintheti, ugyanakkor károsnak tartják, emiatt pedig sokan már előrehaladott stádiumban kerülnek orvoshoz, és esetükben agresszívebb is a betegség lefolyása.

Creativity gyerekfesztivál Marosvásárhelyen

Kétnapos kaland az építészet világában

A hét végén, november 16–17-én a Creativity Egyesület ismét gyerekfesztivált szervez Marosvásárhelyen, ezúttal Kétnapos kaland az építészet világában címmel. Az előző években gyerekek ezreit vonzó fesztiválnak ezúttal is a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem koronkai campusa ad otthont. A rendezvény idén is tartalmaz kapcsolódást kínál a 6–12 éves korosztály számára, interaktív játékokra, táncbemutatókra, kézművesműhelyekre és rengeteg kihívásra számíthatnak a gyerekek – hangzott el a sajtótájékoztatón, ahol a szervezők röviden ismertették a rendezvénnyel kapcsolatos tudnivalókat.

Menyhárt Borbála

Gál Csilla, a Creativity Egyesület elnöke elmondta: a fesztivállal az a cél, hogy elcsalogassák a gyerekeket a televízió, illetve a számítógép elől, tartalmaz kapcsolódási lehetőséget szeretnének kínálni számukra, interaktivitásra készíteni, illetve kihívások elé állítani őket. Az immár hatodik alkalommal megszervezett gyerekfesztivál tematikája évente változik, volt már kaland az elvarázsolt kastélyban, a

mesék világában, a csillagok birodalmában, a zene, valamint a tudomány világában, és minden alkalommal gyerekek százai kapcsolódtak be a fejlesztő és egyben szórakoztató foglalkozásokba. Az első fesztivált több mint hatszáz gyerekkel szervezték meg, majd az évek során egyre gyarapodott a résztvevők száma, a 2019-es fesztiválon például 931 gyerek fordult meg a két nap alatt, a járvány miatt az online térbe kényszerült esemény az ország 39 településéről több mint kétezer gyerek kapcsolódott be, 2022-ben több mint nyolcszáz, tavaly pedig 1200-an vettek részt a kétnapos kalandon. Gál Csilla szerint idén is ezer körüli létszámra számíthatnak. Idén az építészet és az építkezések világába nyerhetnek betekintést a fesztiválzó az interaktív játékok során, különféle építkezési stílusokkal ismerkedhetnek meg, azzal, hogyan épülnek például az autópályák vagy különböző épületek, ugyanakkor a gyerekeknek építészeti remekműveket mutatnak be, amelyekről érdekességeket is megtudhatnak. Lesz tőzsde, ahol kockáztatni és nyerni is lehet, illetve műkincseket fognak vadászni a fesztiválzó. Az építészeti remekművek nyomában című játék során a világ száz csodájával is megismerkedhetnek, vasárnap pedig élménydús kincskeresés várja

őket. A két nap alatt lesznek állandó programok és nagy játékok, bátorságpróbák és kézművesműhelyek, így a gyerekeknek folyamatosan lehetőségük lesz ezek közül választani, annak függvényében, hogy éppen mit szeretnének csinálni. Idén egy szabadtéri programmal is készülnek a szervezők, egy munkagépet felsorakoztató kiállítással, bent pedig két kis munkatelepet is berendeznek, távirányítóval működő daru és egyéb munkagépek, járművek révén mutatják be, hogyan is zajlik az építkezés egy munkatelepen. Ennek ellenére a fesztivál nem csak fiúknak szól, hiszen a kislányok számára is izgalmas lehet az építészet világa, illetve érdekes kézművesműhelyek is várják a kalandra vágyó gyerekeket. Az eseményen ugyanakkor több mint tíz táncsoport is fellép, néptáncosok, modern táncosok, de a társasági tánc is képviselteti magát, jelen lesz többek között a Dance Art, a Navarra Dance, a Together Dance, valamint néptáncgyűttesek: a Boróka, a Csillagfény és a Borsika. A főszervező hangsúlyozta: a fesztivál gyerekeknek szól, ellenben, amennyiben a szülők maradni szeretnének, ameddig csemetéjük megaratkozik a környezettel, megtehetik, az egyetem emeleti részén szülői szobát alakítanak ki, ahol akár társasjátékozni is lehet majd.

A gyerekfesztivált évek óta befogadó Sapientia Egyetem marosvásárhelyi karának dékánhelyettese, Horobetz Emil szerint ez egy rendkívül fontos és hasznos rendezvény az egyetem szemszögéből is, hiszen, akárcsak minden évben, idén is a különböző évfolyamokról mintegy harminc diákjuk önkéntesként segít a fesztivál lebonyolításában. A diákok részt vettek egy animátorképzésen, amit a pedagógia modul keretében hasznosítani tudnak. Ugyanakkor a rendezvénynek minden évben változik a témája, és a tematika gyakran közel áll az akadémiai környezethez, például a tavaly a tudományok volt a témakör, idén pedig az építészet, építkezés, a kar tervéi között pedig szerepel egy építőmérnöki szakirány indítása. Mindemellett a részt vevő gyerekek közül sokan talán először fordulnak meg egy egyetemen, ahol újdonsá-

gokkal, kreatív tevékenységekkel, a felfedezés élményével találkozhatnak, és fontos, hogy mindezt egyetemi környezetben tapasztalják meg. Remélhetőleg ez majd a későbbiekben segít nekik felelős döntéseket hozni a leendő karrierükre nézve – adott hangot a véleményének a dékánhelyettes. A sajtótájékoztatón jelen volt Máté Adél, a rendezvény egyik támogatójának, a Petry cégnek a képviselője, aki elmondta: fontosnak tartják a rendezvényt, hiszen a Petry cég folyamatosan részt vesz különféle, gyerekeknek szóló programokban, az Iskola másként idején számos tevékenységet szervez, ilyenkor szinte egymásnak adják a kilincset a gyereksoportok. A hétvégi gyerekfesztiválon, vasárnap ugyanakkor érdekes programmal készülnek, a tematika jegyében kolbászból építkeznek majd a Petry asztalánál.

Fotók: Creativity Egyesület

Hétköznapi harcosok

Egyetlen szülőnek sem könnyű szembenézni a fogyatékoság diagnosztizálásának hideg tényével. Azzal, hogy gyermeke másként, egészséges kortársaitól eltérően fejlődik. Amennyiben a családnak nem sikerül megfelelő szakemberhez eljutnia saját lakóhelyén, komoly kihívást jelent számára, hogy rendszeresen egy másik városba vigye kisgyermekét fejlesztőterápiára. A Gyulafehérvári Caritas Marosvásárhelyen működő Szent Ágnes Rehabilitációs Központját jelenleg ötven-hatvan százalékban olyan

családok látogatják, akik a helység hatvan kilométeres körzetéből – Szovátáról, Miházáról, Harasztkekről, Ludasról – utaznak be Marosvásárhelyre heti több alkalommal. Áldozatvállalásuk példaértékű. A hétköznapi nem mindennapi erővel, ambícióval és kitartással megáldott harcosai ők.

Albérlet

Egy marosludasi család két évvel ezelőtt felmérésre hozta kisgyermekét. A Caritas szakemberei eltérő fejlődéssel diagnosztizálták, és fej-

lesztőterápiát javasoltak számára. A család először Ludason próbált megfelelő szakembert találni, de sikertelenül. Az édesanya szinte teljesen egyedül volt gyermekével a mindennapokban, mert az édesapa a nap legnagyobb részében dolgozott. Mégsem ez jelentette számukra a legnagyobb problémát, sokkal inkább a szakemberhiány. Éppen ezért úgy döntöttek: Marosvásárhelyre költöznek. Anyagi lehetőségeik korlátozottak voltak, ezért a külvárosban béreltek lakást. Amikor Marosvásárhelyre költöztek, az édesanyának éppen akkor járt le a kétéves gyereknevelési szabadsága és a vele járó juttatás. Az édesapának más városba költözve új munkahelyet kellett keresnie. Néhány hónapig anyagi bizonytalanságban éltek, ludasi családtagjaik segítették őket. Végül az édesapának sikerült munkát találnia. Eközben az édesanya elintézte a kisgyermek fogyatékosági besorolását, így hivatalosan is a gyerek személyi gondozója lett, az ennek megfelelő minimálbér fejében. A család két éve él így. Autójuk nincs, nem is vezetnek, gyalogosan vagy busszal közlekednek. Megesik, hogy naponta több órát töltenek utazással. De még ez sem túl nagy áldozat kis-

gyermekükért, aki a fejlesztőterápia révén szépen fejlődik. Már megtanult kérni, igényeit jelezni a szülei számára, kivárni, odafigyelni másokra. Tud már kötődni a szüleihez és a közvetlen környezetében lévő felnőttekhez is. A szülők kapaszkodókat kaptak gyermekük jobb megértéséhez, így a folyamat révén szülői szerepükben is megerősödtek.

Nincs túl messze az az óvoda

Három évvel ezelőtt egy kétgyerekes miházi család kereste fel a marosvásárhelyi Szent Ágnes Rehabilitációs Központot, mert úgy észlelték, hogy kisebbik gyermekük nem fejlődik megfelelőképpen. A kisfiú már óvodáskorú volt, de még nem beszélt. Mivel nem tudta kifejezni magát, a viselkedése időnként agresszívvá vált, ezáltal jelezte környezetének, hogy valamit nem szeretne vagy másként szeretne. A kisfiú diagnózisa: megkésett beszédfejlődés, értelmi fogyatékoság, viselkedésszabályozási nehézség és figyelemzavar. Amikor a szülők felkeresték a Szent Ágnes Rehabilitációs Központot, a kisfiúnak éppen akkor kellett volna elkezdenie az óvodát, de a helyi intézményben nem fogadták szívesen, és az óvónőnek sem volt gyógypedagógiai irányú

képzettsége. Éppen ezért a kisfiú édesapja három éven át a marosvásárhelyi speciális iskolának az óvodájába hordozta gyermekét. Mindennap közel egy órát autóztak, hogy beérjenek a nyolckor kezdődő óvodai programra, amely tizenkét óráig tartott. Ez idő alatt az édesapa autóban, üzletben vagy sétálva töltötte el az időt, mert sem anyagilag, sem időben nem érte volna meg neki, hogy haza-, majd visszautazzon gyermekéért. Az édesapa pékségben dolgozik, gyakran éjszakai váltásban. Úgy ül be reggel az autóba, hogy alig aludt pár órát előző éjjel, de azért kitartóan viszi gyermekét az óvodába és hetente egyszer fejlesztő terápiára a Szent Ágnes Rehabilitációs Központba. Az elmúlt három év az egész családnak nagy áldozatot jelentett, amelyet mégis nagy odaadással hoztak meg, és nem eredménytelenül. Mára a kisfiú megtanulta kifejezni a kívánságait, és kivárni, amíg sorra kerül. Megtanulta felismerni és megnevezni a saját érzelmeit, valamint beazonosítani a szülők, a testvére és a közvetlen környezetében lévők érzelmeit. Kommunikációja nagyon sokat fejlődött az elmúlt két évben. A nem beszélő, agresszív magatartást tanúsító gyerek mára többszavas mondatokat használó kisfiú lett. (Gyulafehérvári Caritas)

Fotó: Gyulafehérvári Caritas

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Különleges mákos pitém

18 dkg vajból, 20 dkg lisztből, egy tojásból csipetnyi sóval tésztát gyúrok (cukrot nem adok hozzá). A piteformát kivajazom. Kinyújtom a tésztát, belehelyezem és megszurkálom, majd két evőkanál darált keksszel megszórom. 20 dkg darált mákot, egy üveg meggydzsemet (jó darabosra főzöm mindig), egy citrom reszelt héját, három dl cukrozott, sűrített tejet, két tasak vaniliát mixerrel krémesítek, és a formába töltöm. 180 fokon 40 perc alatt készre sütöm. A tetejét aszalt vörösfőnya-szeletekkel díszítem.

Vegyes zöldségkrémleves: spárgával, sütőtökkel, krumplival

Öt dkg vajat három evőkanál olajjal felolvasztok. Nyolc szál zöld spárgát, két közepes méretű krumplit, egy jókora szelet sütőtököt tetszés szerint felvagdalo. Egy kisebb fej hagymát kockára vágok, hozzáadom a zöldségekhez, megsózom, borsozom, egy cikk zúzott fokhagymát, csipetnyi szerecsendiót adok hozzá. Feltöltöm annyi alaplével, hogy épp ellepje a zöldségeket. Lefedve puhára főzöm, majd botmixerrel krémesre dolgozom. A legvégén két dl tejszint hőki-egyenlítésével hozzáadok. A tált leves tetejére reszelt parmezánt szórhatunk, de pirított magvakal is finom.

Sütőtökös torta

Hozzávalók: 15 dkg vaj, 10 dkg cukor, egy tojás, 25 dkg liszt, pici só, csipetnyi sütőpor. Össze gyúrom a tésztát, és hűtőben pihentetem kb. fél órát. Egy kapcsos tortaformát kivajazok, az alját és az oldalát kibélelem a masszával. 10 percig elősütöm 180 C-fokon. Töltelék: 50 dkg készre főzött sütőtök, két dl tejszín, 15 dkg mascarpone, 15 dkg porcukor, két tasak vaniliás cukor, fahéj, reszelt gyömbér, darált szegfűszeg ízlés szerint, két tojás. A hozzávalókat botmixerrel kidolgozom, beleöntöm az elősütött tésztába, majd 170 fokon kb. 40 perc alatt készre sütöm. A tetejére, amikor még langyos, darált diót szórok.

Ricottás-meggyes brownie

Nagyon fontos, hogy két tábla jó minőségű étcsokit használjunk a süteményhez. Szükséges még hozzá 25 dkg cukor, 20 dkg liszt, 20 dkg jó minőségű (83%-os zsírtartalmú) vaj, öt tojás, fél tasak sütőpor, és két evőkanál kakaópor. A csokit gőz fölött felolvasztom, belekavarom a vajat. Aztán a tojásokat külön kikavarom a cukorral, és hozzáadom a csokis vajhoz, utána a lisztet, kakaót, sütőport. Három doboz ricottát három evőkanál mascarponeval, 15 dkg vaniliás porcukorral simára keverek. A brownie tetejére kanalazom, váltakozva a meggy-lekvárral, utána 190 fokon 7-8 percig, majd 170 fokon 25 percig sütöm. Meggy helyett használhatunk narancsot, barackot vagy áfonyát is.

Jó étvágyat kívánok!

Nagy a gyerekek képigénye, és ehhez a könyvpiac is alkalmazkodik

Egy-másfél évvel megelőzik az életkoruknak megfelelő fejlődési elvárásokat azok az általános iskolások, akiknek rendszeresen olvastak mesét – többek között ilyen „kézzel-fogható” előnye van annak, ha egy család beilleszti a meseolvasást a mindennapokba. Bár a digitális eszközök egyre nagyobb szerepet kapnak a gyerekek életében, a gyermekkönyvpiac így is virágzik. De mi alapján érdemes könyvet választani? Miért számít, hogy illusztrált mesekönyvet vásárolnak-e a szülők, és hogyan segítik a képek a szöveg megértését? – többek között ilyen kérdésekre adtak választ a szakemberek az Apor Vilmos Katolikus Főiskola IX. kisgyermeknevelési konferenciáján.

– A legkisebb gyerekek számára nem a történet a fontos, hanem a szülővel közös élmény, az együttléti – kis túlzással akár a telefonkönyvet is felolvashatnának nekik. 2-3 éves korban jönnek az éntörténetek, amelyek a gyerek mindennapjait imitálják, míg a kalandokról, leküzdhetetlennek tűnő próbatételekről szóló történetek korszaka 4-5 év körül kezdődik – fejtette ki a meseolvasás életkori szakaszai kapcsán dr. Zóka Katalin főiskolai tanár, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola tanulmányi rektorhelyettese. A főiskola Martonvásár önkormányzatával együttműködve október 14-én és 15-én rendezte meg a IX. kisgyermeknevelési konferenciát (Brunszvik Teréz Szakmai Napok), amelynek fókuszában idén a gyermekkönyvek, a kortárs gyermekirodalom, a családok könyvkultúrához fűződő viszonya állt.

Ma már sem a szülők, sem a szakemberek számára nem kérdés, mennyire fontos a közös me-

seolvasás, könyvnevezetés és mondókázás. A kutatások bebizonyították: egy-másfél évvel megelőzik az életkoruknak megfelelő fejlődési elvárásokat azok a gyerekek, akiknek rendszeresen olvasnak mesét, szókincsük pedig már az óvoda kezdetén sokszorosa azokénak, akik ritkán találkoznak mesékkel. A meseolvasás, történetmondás ugyanakkor erősíti a szülő és a gyerek közötti érzelmi kapcsolatot, segít a pozitív énkép kialakításában is, vagyis elősegíti a gyerekek mentális jóllétét.

Azzal azonban eddig kevesebbet foglalkoztak a szakemberek, hogy milyen hatással vannak a szövegértésre, a gondolkodás és a fantázia fejlődésére a mesekönyvek illusztrációi. Pedig a „digitális bennszülöttként” emlegetett generációnak hatalmas a képigénye.

– Ezt a szakirodalomban sokszor olyan kifejezésekkel illetik, mint vizuális szöveg-bombázás vagy képprobanás, miközben a kutatások azt mutatják, hogy a mai gyerekek-

nek egyszerűen ez a természetes közege. Ez a generáció sokkal inkább jobb agyfélteki működéssel – képekkel, holisztikus megközelítéssel – próbálja befogadni a világot – magyarázta a szakember.

Egy 2019-es magyarországi felmérésből az is kiderült: az óvodásoknak szükségük van arra, hogy mesehallgatás közben lássák a történethez szorosan kapcsolódó képeket, a 4-6 évesek többsége pusztán hallás alapján nem érti meg a szöveget.

A tizenéveseknek is szükségük van illusztrációkra

– Egy korábbi megközelítés szerint ahhoz, hogy egy gyerek fantáziája belső képeket tudjon teremteni, nem szabad külső képet, vagyis illusztrációt kapnia. Ám a kutatások egyértelműen azt igazolják, hogy az illusztráció nem akadályozza, hanem ösztönzi és gazdagítja a szövegekből kibontakozó belső képek megformálását. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a fejből mesélés mellett illusztrált mesekönyveket is érdemes közösen olvasni – emelte ki, hozzátéve, hogy a képekre, rajzokra nemcsak az óvodás korosztálynak, hanem az általános iskolásoknak, sőt a tizenéves olvasóknak is szükségük van. A művészien megformált illusztrációknak ugyanis az irodalmi klasszikusok megértésében és élvezetében, sőt a versek iránti érdeklődés megőrzésében is hatalmas szerepe van.

A mai gyerekkönyvek illusztrációinak zöme ráadásul – véli a szakember – önálló műalkotásként is megállja a helyét, így kaput

nyit a képzőművészet felnőttkori befogása és élvezete felé is. – Ma olyan illusztrátoraink vannak, mint a 20. század közepén: valódi művészek – tette hozzá dr. Zóka Katalin.

Egyre nagyobb a gyerekkönyvek választéka

A IX. kisgyermeknevelési konferencia több előadója kitért arra is, hogy a gyermekkönyvek vásárlói egyre nagyobb – már-már zavarba ejtően széles – választék várja. – Nemcsak arról van szó, hogy több mesekönyv jelenik meg, hanem arról is, hogy a gyerekkönyvek sokkal jobban különböznek egymástól műfajilag, mint korábban – mondta Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes főiskolai tanár, a konferencia szakmai vezetője. Hozzátette: ez egyrészt szabadságot ad a szülőknek és a pedagógusoknak, de el is bizonytalaníthatja őket, sokan ugyanis nehezen igazodnak ki a csak képekkel mesélő silent bookok, az interaktív könyvek, a böngészők, a játékokkal gazdagított mesekönyvek és a sok más műfaj között.

És hogy a választék növekedésével párhuzamosan hogyan változik a kisgyermekes családok meseolvasásra fordított ideje? A konferencia szakmai vezetője szerint érzékelhető a polarizálódás a szülők körében – vannak, akik könyvet, mások inkább digitális eszközöket adnak a gyerekek kezébe. – Ugyanakkor azt is látjuk, hogy nagyon sok szülő kifejezetten fejlesztő szándékkal választ könyvet. Pedig elsősorban azért jó, ha egy gyerek életében jelen van a könyv és a mese, mert az jó élmény számára, fejlesztő hatása csak az élményt adó könyveknek, meséknek lehet. A szülőket ezért arra bátorítjuk, hogy merjék ennek a szépségét és élményszerűségét megélni, és ne keressenek közvetlen fejlesztő hatást, ne ez legyen a fő szempont a könyvválasztáskor” – emelte ki. (közlemény)

A jogász-hegedűs indulója (3.)

Szilágyi Mihály

A minisztériumi alkalmazott Huszka nagyon elfoglalt zeneszerzőként élt. Egy nap a barátja, Bakonyi Károly azzal állt Jenő elé, hogy hozott egy vadonatúj librettót: Petőfi János vitézét színpadra alkalmazva, amihez zene kellene. Huszka belenézett a szövegbe, de nem tartotta elég jónak. Bakonyi – mint a cinege a cipőjével – szaladt fűhöz-fához a librettójával, így bekopogott Sztójánovits Jenőhöz is, de ő sem vállalta a zeneszerzést. Bakonyi visszatért Huszkához. Ekkor jutott eszébe Huszkának, hogy egyszer meghívta őt Kacsóh Pongrác a Csipkerózsika című meséjének az egyik iskolában való bemutatására, és akkor a matematikatanárt úgy ismerték meg mint ígéretes zeneszerzőt. Huszka tehát „Grácihoz” irányította Bakonyit. Kacsóh elvállalta a János vitézt, és ezzel 1904-ben megszületett a magyar zeneirodalom egyik kimagasló alkotása, ami azóta is népszerű.

Dr. Martos Ferenc kitűnő minisztériumi munkatársa volt Huszkának: az irodában az ország rájuk eső dolgainak intézése közben újabb mű ötlete került elő. A két fiatal alkotó hazafias művön töprengett, míg végül megszületett a török kort idéző Gül Baba ötlete. Az elképzelést tett követte. A librettó elkészülte után Huszka Jenő mindössze öt hét alatt komponálta meg a zenét. A főszerepet Fedák Sárának szánták, de a mindenkinél hatalmasabb primadonnává nemesült művésznő dacból, vagy pótlhatatlanságát bizonyítandó, az előadás előtt kilépett a szerepből. A mű azonban Fedák

nélkül is elképesztő sikert aratott 1905. december 9-én. Az énekesnő megbánta elhamarkodott tettét, de csak a századik előadást követően vette vissza szerepét. Ezzel a tétellel azonban még nagyobb sikert hozott a műnek. A Gül Baba operett egyik híres dallama a Darumadár fenn az égen kezdetű dal, amelyet később Erdély eldugott falvaiban már „népdalként” gyűjtöttek össze Kodály és Bartók követői.

1906-ban Huszka megházasodott. A feleség, Lippich Leona azonban nem igyekezett szó szerint betartani a házassági eskü hűségéről szóló mondatát. Bár a zeneszerző nehezen tudta elviselni ezt a helyzetet, a gyerekekre való tekintettel egy ideig halogatta a válás lehetőségét. A Nagy Háború kitörésekor Huszka önkéntesként jelentkezett a hadseregbe, de a kultuszminisztérium visszahívta hivatalába. Felesége azonban – hogy rátromfoljon férje ötletére – vöröskeresztes ápolónak állt, és még több alkalma adódott minden eszközzel ápolni a katonatisztek sebeit... Így történt meg, hogy 1919-ben egy bizonyos Rossner István nevű báróval hosszabb nyaralásra utazott. Ekkor végképp kijött a zeneszerző a béketúrásból, és a hazatérő asszonyt már a válás végleges tényei fogadták. Huszka még azt is bevállalta, hogy inkább őt hozzák ki a válás okozójának, csakhogy véget vehessen a keserű házasságnak. Közel egy évtizednek kellett eltelnie, mire az operettmester szíve tájékán is újra virágok kezdtek nyílni: 1928-ban házasodott össze az elvált Arányi Máriával, akivel aztán élete végéig boldog házasságban éltek.

A második világháború idején – amolyan „emberségről példát, vitézségről formát” hangulatú műként – jelent meg a Mária főhadnagy című operettje. 1942-ben már kitűzték a bemutató napját is. Szilágyi László, a szövegíró betegsége és halála majdnem a premier elhalasztásához vezetett, azonban a kultuszminisztérium a budapesti bombázások ürügye alatt betiltotta a mű előadását. A Mária főhadnagy igazán érdekes, magyar vonatkozású alkotás. Az 1848-as magyar szabadságharcot idézi, valós történet alapján. Jókai Mór 1898-ban közölte a Női honvédhadnagy című írását, amelyben megörökíti egy különleges nő tetteit. Lebstück Mária 1830-ban Zágrábban született horvát szülőktől. Még majdnem gyerekként bécsi rokonaihoz került, hogy az osztrák fővárosban nevelkedjen. 18 évesen megérintette a márciusi forradalmi mozgalom, és katonai egyenruhába öltözve, fegyverrel a kezében Károly néven beállt katonának. A bécsi forradalom leverése után női ruhát öltve menekült Magyarországra. Győrben újra találkozott egykori parancsnokával, Giron őrnaggyal, akinek a közreműködésével újra egyenruhát kapott, és beállt Görgey csapatába. Valóban vitéz volt: a Károly nevű Mária több ütközetben is megfordult. Hamarosan tiszti rangot kapott, és ezzel felelős megbízást. Egyik alkalommal kétszáz hadifoglyot kellett Miskolcra Debrecenbe kísérnie. Ügyesen helytállt e kihívásban. Mások három ellenséges katona üldözte, közülük kettőt lelőtt, a harmadik elmenekült. Vitézségének köszönhető, hogy huszárrá

Amikor eljött a keresztelő ideje, a börtönparancsnok egy napra szabadságot adott a férjnek is, hogy jelen lehessen újszülött fia keresztelőjén. Máriát három hónap múlva szabadon engedték. Visszament szülőföldjére, Zágrába, de híre miatt édesanyján kívül még a családja sem tudta teljesen visszafogadni. Az utcán gyűlölködő tekintetek követték, meg is dobálták. Az anyai szeretet azonban minden követ megmozgatott lánya biztonsága érdekében. Rokonához, Jellasics bánhoz fordult segítségért, aki megtiltotta a hazatérő felkelők mindennemű bántalmazását. Három év múlva azonban visszaköltözött Magyarországra, és ott élt élete végéig.

léptették elő. Egy veszélyes küldetést bíztak rá: lőporos szekérkonvojt kellett célba juttatnia, de a lovászok és az őrség az ellenség hírére szétzaladt, Mária, vagyis Károly egy vén lovással magára maradt. Nem esett kétségbe, hanem új embereket keresett, és megmentette a veszélyes küldeményt az ellenség kezére jutástól. E tetteért főhadnagyi rangot kapott. Budapest alatt – Jókai szerint – szíven érte egy találat: szerelmes lett egy Jónák József nevű tüzérparancsnokba. Ekkor derült fény női mivoltára. A szívek betegségét egy tábori lelkész gyógyította meg: házasság kötötte a harctéren. Amikor Görgey ezt megtudta, rettentően dühbe gurult, mert kémnek vélte Máriát. Elfogatta, és a főbe lövés fenyegette a hölgyet, két napig volt siralomházban, de a férj Kossuth segítségével kieszközlte a felmentését. A forradalom bukása után Mária és férje is börtönbe kerültek, de mivel a nő áldott állapotban volt, a kegyes börtönőr bizonyos feltételekkel kiengedte.

A Mária főhadnagy operett után egy évtizeddel, 1955-ben jelent meg Huszkának a Szép juhász né című műve, amely különösen szép indulóval élteti a szabadság utáni vágyat, és talán előrevetítette a következő esztendő történéseit. Szintén ebben az évben jelent meg a Szabadság, szerelem című operettje is, aztán másfél év múlva már dörmögtek a fegyverek Magyarországon.

Huszka Jenő idős korában is telve volt vidámsággal, jó kedéllyel és tervekkel. 1959 Szilveszter napján interjúra hívták a televízióba. Az akkori év vége mínusz 15 fokkal búcsúzott. Bár a zeneszerzőt autóval vitték a stúdióba, valahogy mégis megfázott, tüdőgyulladást kapott, és 1960. február 2-án hiába ölelte át félt karokkal felesége, a betegség mindkettőjüknél hatalmasabb volt. Huszka Jenő magával vitte még le nem írt dallamait. Arányi Mária férje emlékére írta meg a Szellő szárnyán... című életrajzi regényét.

1.		A KESERŰ ANYAGOK ORVOSI NEVE	BECÉZETT MÁRIA	IPARI TANULÓ	A NÍLUS NÉMET NEVE	CSAVAR SKÁLA-KEZDET	MAGUK BELGIUMI VÁROS	KÖNYVEN PÁROLGÓ	MAGYAR SZLOVÁK	KILOGRAMM (RÖV.)	GÖRÖG BETŰ	FESZÍTŐ-ESZKÖZ INDIAI KIRÁLY VOLT	IPA	DOLOG, TÁRGY (LATIN)	REG ÉS ... (ARANY J.)	
A fősorokban idézett mondás szerzője Retz.															Z	
	H															
		DÉL-AMERIKAI GUMÓS CSERJE					GYAKRAN HIÁNYZIK EBBE AZ IRÁNYBA					ROVARTOJÁS HUNCUT GYEREK				
		NAGY KAZAH TÓ HATALMÁBAN TART				ERŐS HANG JELZŐJE ILYEN ÁLLAT A RÁK				TOKBAN TARTOTT FÜGGŐZÁR					RÓMAI 50 MAR	
2.	S	EGÉSZ RÉSZE	AMERIKAI ÍRÓ (LEON) VÖRÖSMAR-TY-EPOSZ		BOLÍVIAI VÁROS VÖRÖSMAR-TY (ANGOL)				HELYSÉG POLGÁRA ELŰT A KÖR- NYEZETÉTŐL					DURVA MEG- SZÓLÍTÁS SŰLY, NEHEZÉK		
		ARRA A HELY- RE TESZ TARA ÚRNŐJE (SCARLETT)		LYUKAS SÁLI BORUS HANGULATÚ		EREKI JÓTÉKONY- KODIK		ARRAFELE! BÉCSI SPORTKLUB			ASSOCIA- TED PRESS JUTTAT			KLUB- EGYED TE ÉS Ő		
				FARKAS- VEZÉR NŐI NÉV (SZEPT. 15.)		HANGA RACHMANI- NOV-OPERA						LÉGIÉS, KÖNNYED FINOM ÉTOLAJ				
		AZ AARE FRANCIA NEVE		ÓTÉVESEK ISKOLÁJA ATTILA NÉV- VÁLTOZATA		KERÜLŐ AZ ELSŐ BŰ- VÖS NÉGYZET EGY SZAVA								SZABAD INNIA ... SVEVO (OLASZ ÍRÓ)		
		UNCLE ... (USA-SZIM- BOLUM)		NOBILIS 3,14		FÜBEN REJTŐZIK BÁRÁNY- HANG					RÓMAI 51 KELETI TÁBLÁS JÁTEK			A MÁJ VÁLADÉKA VERMET KÉSZÍT		
		KUTYA UDVARIAS MEGSZÓLÍ- TÁS	ÓRIÁS- KÍGYÓ TAKARÉKOS			KANÁLLAL VESZ RAKÉTA RE- GENYÁR(RÖV.)				PENGETŐS HANGSZER PAPAGÁJ- NÉV					EGYENI HADFI	
			GYŐZELEM RIADÓ			ELAKAD ...CSÓ (ÁRAMLÁS- MÉRŐ)				ZSOKÉ TEXTIL- SZÁLAKAT SODRÓ					MELY SZEMÉLY? TÖBB MINT ELÉG	
		JUT NEKI HÍRES VÉNUSZ		GYILKOL KORTYOL- NIVALÓ		PASCAL (RÖV.) PAPAGÁJ- NÉV		OPUS (RÖV.) NYÍREGY- HÁZA RÉSZE		OLASZ ÍRÓ (DARIO) BECÉZETT KATALIN		... PACINO (SZÍNÉSZ) INNIVALÓ		FRANCIA RT. KÁN 1241- BEN		FELSŐ TÁR- SADALMI RÉTEG
				TÉVESEN JEGYZŐ RENDBEN (USA ERED.)			ANTIK FELSZÓ!					UGANDAI POLITIKUS MENYASZ- SZONY				
		TOK			BLAS DE ... (SP. KÖLTŐ) AZ EZÜST VEGYJELE				... EKBERG (SZÍNÉSZŐ) TŰZKŐ RÉSZEI!				JUH- ISTÁLLÓ AKKOR INDUL!			
		ÜRES SORI	SZÁNDÉ- KOZÓ SPANYOL AUTÓJEL			SZÉTADA- GOLÓ SPANYOL AUTÓJEL				GABONÁT BETAKARÍT NÉVELŐ					A NIKKEL VEGYJELE LITER (RÖV.)	
	L.N.J.	E								KATONAI EGYSÉG						

November 7-i rejtvényünk megfejtése: **Az erény lényege a jelen előnyeire nem tekintő jó cselekedet.**

Ákosfalva folytatja az elkezdett munkát

Az ifjúsági házat kibővítik, a régi iskola helyére zöldövezetet terveznek

Fotó: Osváth Csaba közösségi oldala

Bemutatta a következő időszakra vonatkozó fejlesztési elképzeléseit az ákosfalvi önkormányzat.

Osváth Csaba polgármester a múlt héten a megújult tanácsosi testületnek számolt be a folyamatban levő és tervezett beruházásokról. Folytatódik a szennyvízhálózat kiépítése öt településen, Székelyvajában és Göcsön már jól haladtak vele. Az ivóvízhálózat kiépítése Ákosfalván, Nyárádszentbenedeken és Cserefalván jól ment, most arra várnak, hogy a regionális szolgáltató, az Aquaserv feltöltse és elindítsa a rendszert, de ez késik, ugyanis a szomszédos Nyárádkarácson községben bizonyos munkálatok még nincsenek befejezve. Az ivóvízhálózat kiépítésére készül a közbeszerzési eljárás Harasztkerék, Székelyvaja, Göcs, Szövérd és Kisgörgény számára is, elképzelhető, hogy már jövőben elkezdődhet a munkálat. Elkészült a terv Kisgörgény és Cserefalva szennyvízhálózata megépítésére is, a támogatási szerződés megkötésére várnak.

Folytatódik Nyárádszentbenedeken a hulladékudvar építése, nemsokára kiírják a közbeszerzési eljárást az ugyanide tervezett napelemparkra. Ugyanúgy egy nagyobb szociális épületre is, amely főleg hátrányos helyzetű gyerekeknek és időseknek nyújt majd szolgáltatásokat Ákosfalván, de más rendeltetése is lesz.

Szeptemberben felkavarta a kedélyeket a székelyvajai iskola ügye, ugyanis az önkormányzat és a községi iskolavezetés a régi épületből az osztályok az oktatást áthelyezte az ákosfalvi iskolaépületbe, ami nemtetszést váltott ki a vajai szülők egy részéből. A polgármester elmondta: a meglévő épület életveszélyes, ezt nemcsak szaktanulmány mutatta ki, hanem a beszakadó mennyezet is jelezte, ezért oda senki be nem mehet. Nem valószínű meg az az elképzelés, hogy az osztályokat az ifjúsági házba költöztessék át, mivel konyhában és kazánházban nem lehet oktatást folytatni, egyrészt a helyszűke, másrészt a robbanásveszély miatt. Ezért az önkormányzat tervet készít, hogy az ifjúsági házat kibővítse osztálytermekkel és egyéb helyiségekkel.

A munkálatot már a jövő év első felében elkezdhetik – véli a polgármester, aki hozzátette: a régi épületet lebontják, s annak helyén zöldövezetet alakítanak ki játszótérrel, sétányokkal és parkolóhelyekkel. (gligor)

A megújult önkormányzat beszámolt a következő négy év feladatairól

Emlékszárándoklaton az unitáriusok

A Magyar Unitárius Egyház és ifjúsági szervezete, az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, valamint a Délnyugat-erdélyi Unitárius Szórványegyházközség múlt szombaton huszonhatodik alkalommal szervezte meg a Dávid Ferenc emlékszárándoklatot Déván, ahová – Sepsiszentgyörgytől Budapestig – több mint ezren érkeztek.

Gligor Róbert László

Két év kihagyás idén ismét egy napra birtokba vehették az unitáriusok a megújult dévai várat, hogy az emlékszárándoklat hagyományának lelki és hitbeli megerősítő tartalmából, valamint a Dávid Ferencről örökölt egy Istenben való hit megtartó és erőt adó üzenetéből töltsék meg. Déva vára az a hely az unitáriusok számára, ahol belekapaszkodhatnak hitükbe, ahol találkozik Isten az emberrel, ahová évente hazatérhetnek hitalapító püspökhöz, de egymáshoz és önmagukhoz is.

A hegy lábánál ft. Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke mondott imát és kért áldást a zárándokok elindulására és megérkezésére. Ezt követően a zárándokcsoportok felvonultak a templom magasztosuló várba, ahol az 1579 novemberében vértanúhalált halt egyházalapító, Dávid Ferenc unitárius püspökre emlékeztek. Az unitárius vallás megalapítója és első püspöke hitnézetei miatt került börtönbe, habár az erdélyi vallásszabadság és az azt kinyilvánító tordai országgyűlés (1568) egyik meghatározó személyisége volt.

Dávid Ferenc síremléke abban a cellában, amelyben élete utolsó hónapjaiban raboskodott

Fotó: Gligor Róbert László

Dávid Ferenc számára egyértelmű volt, hogy ebben a világban örök otthonát a jézusi tanítás épít az ember számára, ezért vissza kell térni az igazi evangéliumhoz. Meg kell találni, ami lélekbe illő, ami az évszázadok során elveszett – hívta fel a figyelmet szószéki szolgálatában Tófalvi Tamás székelyszentmihályi unitárius lelkész. A mi édenünk Erdély és az unitáriusok lakta vidékek, és feladatunk őrizni és művelni azokat, vigyázni rájuk, mint egy féltve őrzött kincsre – mutatott rá az igemagyarázat folytatásában Dénes Erzsébet siménfalvi lelképásztor. Ez a hely templom és temető is egyben – hivatkozott a dévai várra. „Ez a hely hitünk alfája és ómegája, temető, mert itt lehelte ki lelkét vallásalapító püspökünk, és templom, mert évről évre zárándokok imái töltik meg a helyet, s az imák, zsolttárok által megszentelődött ez a hely a lelkünk tisztasága, jósága, az imára kulcsolt kezek által. Mi ide illünk a hitünkkel, az eredendő jóságunkkal, a lel-

A Maros megyei unitáriusok is ott voltak a várba vonulók között

kiismereti szabadságunkkal, mert nekünk itt van dolgunk” – nyomatékosította a lelkész.

Az istentiszteletet követő köszöntők sorát az unitárius egyház püspöke nyitotta meg. Dávid Ferenc és Jézus fájdalma áldozattá magasztosul, és figyelmeztet: el kell indulni, zárándokokká kell lenni, utazni és lélekben emelkedni, utazni igazi önmagunkhoz. Itt van Dávid Ferenc elszuttogott imája, itt üzenjük a múltnak, hogy vagyunk, hogy értelme volt a fájdalomnak és az áldozatnak. Üzenjük a jövőnek, hogy dolgunk van, küldetésünk van – hangsúlyozta ft. Kovács István.

Winkler Gyula európai parlamenti képviselő az öröklés gondolatát emelte ki, hiszen identitásunk, anyanyelvünk, hitünk, kultúránk mind örökség, amit az előtünk járóktól kaptunk, és amivel jól-rosszul sáfárkodunk, majd erről számot kell adjunk az utánunk következőknek. Ezért meg kell vizsgálni, hogy Dél-Erdélyben, Déván, ahol kevés az unitárius és a magyar, képesek vagyunk-e örökségünket úgy kezelni és gyarapítani, hogy a szembenézés pillanatában felémelt fejjel tehesük meg mindezt. A maroknyi dévai unitárius közösség tud hittel, kitartással, becsülettel, hűen bánni az örökségével – nyugtatta meg a hallgatóságot a politikus. Pogocsán Ferdinánd Zoltán önkormányzati képviselő a maga és az új dévai polgármester üzenetét tolmácsolta a zárándokoknak, majd a Délnyugat-erdélyi Unitárius Szórványegyházközség nemrég beiktatott új lelkésze, Ilkei Lóránd arra reflektált, hogy Dávid Ferencnek vajon volt-e olyan irányítóját, amely a számára kijelölt utat mutatta? Ez bizonyára a Szentírás volt. Ezért arra kérte a zárándokokat: „itt megállva és megerősödve javítsuk meg, állítsuk újra útjelzőinket, mert erre méltó alkalom adódik »hitünk forrásának«”.

A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet unitárius növendékeinek gyertyás várjátéka után a kegyelet korszorúit és virágait lehetett elhelyezni Dávid Ferenc egykori cellájában, amely a közelmúltban teljesen megújult, a benne álló síremlékkel együtt. A zárándokokat, mielőtt útjukra bocsátották volna, szeretetvendégségre várták a helyi szórvány- és zárándokok központba, ahol az egyházi rajz- és imapályázatok nyertesének járó díjakat is átadták az adott gyülekezetek képviselőinek.

Aki gratulált az elnöknek

Abból a kivételes alkalomból, hogy az amerikai elnökválasztáson a nagy építkezési vállalkozó legyőzte Aggmenházi Jocót, több lényeges változás várható. Kolozsvárról például a nemsokára összeülő városi tanácsban javaslatot terjesztenek elő, hogy a Dónát utat Donáldra változtassák, a külpolitikai érdekeltségek kényszere alatt.

Ennek folyományaként felkérés fog érkezni magához Tamás Gábor dalszerzőhöz és énekeshez, hogy haladjon a korrallal, és ne sajnáljon egy mássalhangzót betoldani igen-igen népszerű és közkedveltségnek örvendő dalába (ezzel a prozódia nem változik), hogy aszongya a Donáld úton nyílnak már az orgonák (esetleg orgonánk.)

Nem fékezve ennél a feltételes megállónál, nincs kiszállás. Hiszen, mint értesültem róla, több helyi tanácselnök, polgármester és szakszervezeti megbízott gratulált

a frissen megválasztottnak. Többek között Törpe Szilárd is, a bergendi polgármester.

Tudjuk, hehér házi forrásokra hagyakozva, hogy Joe Biden elsápadt, amikor hírül hozták, hogy Törpe Szilárd Bergend és Pürgömál egyesített nagyközségek nevében gratulált a legyőzőjének. Ennek kapcsán a hírügynökségek emlékeztettek, hogy bezzeg, amikor ő kiütötte a nyeregből a mostani Trumpot, akkor Törpe Szilárd hallgatott, mint a kidobott Szarátov hűtőszekrény a fűben.

Donáld pedig mindjárt kérdezte is aggodalommal teli hangon kabinetfőnökét, hogy mondja, drágám, Bergendről Törpe Szili barátomtól nem érkezett semmi?

De, uram, parancsolóm, mindjárt legfelül találhat az ő rész-

vét..., izé, gratulációs távirata. (Ti Bergend olyan elmaradt kis település, ahonnan a posta még mindig képes táviratokat közvetíteni.)

A megválasztott elnök a rá jellemző finom csiszolt mozdulatok-

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

kal, örömeinek hangot adva, mindjárt indián tánca kezdett, és felbontotta a diszborítékba rejtett üzenetet.

Gyorsan átfutotta a bevezető körmondatokat, alányalintásokat, de azért nem feledkezett meg az udvariassági jelzők összeszámlálásáról (12 db) sem, a hódolat jelét természetes gesztusként fogva fel, a bergendi és pürgömáli alvatlók

rajongása átfutotta amúgy a vállalkozásoktól és üzleti tárgyalásokban megedződött és elkérgesült szívét.

Olvasta, hogy mennyire örül az istenadta nép ennek a győzelemnek, amely majd békét teremt a világban, kinyiffantja Kína gazdasági offenzíváját, a vérdővámok majd megvédik Bergend fogyasztóit az olcsó ázsiai bővítől, a közel-keleti bevándorlók majd messze elkerülik Bergendet (nem mintha eddig is tömegében keresték volna fel, de azért – was sicher ist sicher – fel van húzva Mária néni kertkerítése fölé egy sor fenyegető madár- és migránsijesztő), és majd eljő a földi paradicsom, igaz, az idén kevesebb paradicsom termett, de azért Bergend lakosai eltették télire a zakuszkát és a paradicsom-

szószót. Amiből szívesen küldene D.T.-nek is.

A zárómondatok ugyanannyi kedvességet és figyelmességet tartalmaztak, s a település népességének bizalmáról, annak töretlenségéről is biztosította Törpe Szilárd nagynevű előljáró kollégáját.

Viszont az utóirat meglepő fordulatot hozott. Arra emlékeztette a 47. elnököt, hogy a 46. alatt súlyos sérelem érte a külhoni magyarságot, valamint azokat a Magyarországon tartós lakhellyel rendelkező magyar állampolgárokat, akik a trianoni határokon kívül találtak születni: őket ugyanis vízumkénszerrel sújtották, amennyiben az USA-ba kívánának beutazni. Kéri, hogy ezt a diszkriminatív rendelkezést a kongresszus vagy a Home Office törölje el. (Ahogy most mondani szokás: vezesse ki. Mint rendetlenkedőt a teremőrök.)

Etől D.T. megdöbönt, és gyógyul fülezményéhez kapott.

Nem akarnak úgy járni, mint a németek ellen

Sallai Roland szerint a magyar labdarúgó-válogatott ugyanarra a játékra készül Amszterdamban, mint amivel egy hónapja hazai pályán 1-1-es döntetlent ért el a holland csapat ellen a Nemzetek Ligája élvonalában.

„Nagyon nehéz lesz Hollandiában, de itthon se volt egyszerű. Hasonló, kompakt játékra készülünk a világ egyik legjobb együttese ellen, mint a Puskás Arénában. Ugyanazt a stabilitást szeretnénk nyújtani hátul, ezt nem adhatjuk fel, mert ha kinyílunk, olyan meccs lehet belőle, mint Németországban, ezt pedig mindenképpen szeretnénk elkerülni” – mondta kedden a Tel-

Szabó Levente, a Hollandia elleni Nemzetek Ligája-mérkőzésre készülő magyar labdarúgó-válogatott tagja a telki edzőközpontban tartott sajtótájékoztatón 2024. november 12-én. Fotó: MTI/Koszticsák Szilárd

kiben tartott sajtótájékoztatót Sallai Roland arra utalva, hogy szeptemberben a csoport másik favoritjának vendégeként 5-0-ra kikaptak a magyarok. Hozzátette: nagy dolog az NL élvonalában szerepelni, szeretnék ezt meghosszabbítani a harmadik idényre is.

A 27 éves támadó kifejtette, kezd belerázódni a fizikális és intenzív török ligába, és hatalmas dolognak tartja, hogy olyan patinás klubban játszhat, mint a Galatasaray, amelyben igazi sztárokkal futballozhat együtt. Úgy vélte, a legjobb döntést hozta a fejlődése szempontjából, amikor szeptemberben az isztambuli gárdához igazolt.

„Mindig örülök az újaknak, ezúttal is fiatal, jó képességű futballisták pótolják a hiányzókat” – utalt Sallai többek között a mellette álló Szabó Leventére.

A német másodosztályban szereplő Eintracht Braunschweig csatára elárulta, semmi meglepőt nem tapasztalt pályafutása első válogatottbeli felkészülése során. Mint fogalmazott, nem ismeretlen közegbe került, jó volt találkozni régi csapattársakkal és barátokkal. „A Braunschweig több meccset is megnézte a Diósgyőr színeiben, a német klubnak konkrét elképzelései voltak velem. Az ott mutatott formámat a válogatottban is szeretném megtartani” – mondta a 25 éves csatár, aki elárulta, csupán egy kisebb görcs miatt cserélték le a hétvégi bajnokin, amelyen gólpasszt adott a Hamburger SV ellen 3-1-re megnyert mérkőzésen.

A válogatott kerete hétfőn találkozott Telkiben, ahol az év utolsó két összecsapására készül: a magyarok előbb szombaton a hollandok vendégei lesznek Amszterdamban, három nappal később pedig a németeket fogadják telt ház előtt a Puskás Arénában. Előbbi összecsapás tétje a csoport második, negyeddöntőt érő helyének megszerzése lesz.

Európai focikörkép

* **Angol Premier Liga, 11. forduló:** Brentford – Bournemouth 3-2, Brighton & Hove Albion – Manchester City 2-1, Chelsea – Arsenal 1-1, Crystal Palace – Fulham 0-2, Liverpool – Aston Villa 2-0, Manchester United – Leicester 3-0, Nottingham Forest – Newcastle United 1-3, Tottenham – Ipswich 1-2, West Ham United – Everton 0-0, Wolverhampton – Southampton 2-0. **Az élcsoport:** 1. Liverpool 28 pont, 2. Manchester City 23, 3. Chelsea 19, 4. Arsenal 19, 5. Nottingham Forest 19, 6. Brighton & Hove Albion 19.

* **Spanyol La Liga, 13. forduló:** Leganés – Sevilla 1-0, Getafe – Girona 0-1, Villarreal – Alavés 3-0, Rayo Vallecano – Las Palmas 1-3, Mallorca – Atlético Madrid 0-1, Real Madrid – Osasuna 4-0, Real Sociedad – FC Barcelona 1-0, Valladolid – Athletic Bilbao 1-1, Betis – Celta Vigo 2-2. **Az élcsoport:** 1. FC Barcelona 33 pont, 2. Real Madrid 27, 3. Atlético Madrid 26.

* **Olasz Serie A, 12. forduló:** Atalanta – Udinese 2-1, Cagliari – AC Milan 3-3, Fiorentina – Hellas Verona 3-1, Genoa – Como 1-1, Inter – Napoli 1-1, Juventus – Torino 2-0, Lecce – Empoli 1-1, Monza – Lazio 0-1, AS Roma – Bologna 2-3, Venezia – Parma 1-2. **Az élcsoport:** 1. Napoli 26 pont, 2. Atalanta 25, 3. Fiorentina 25, 4. Inter 25, 5. Lazio 25.

* **Német Bundesliga, 10. forduló:** VfB Stuttgart – Eintracht Frankfurt 2-3, RB Lipcse – Mönchengladbach 0-0, Heidenheim – Wolfsburg 1-3, Werder Bremen – Holstein Kiel 2-1, Augsburg – Hoffenheim 0-0, Mainz – Borussia Dortmund 3-1, Union Berlin – Freiburg 0-0, Bochum – Bayer Leverkusen 1-1, St. Pauli – Bayern München 0-1. **Az élcsoport:** 1. Bayern München 26 pont, 2. RB Lipcse 21, 3. Eintracht Frankfurt 20.

* **Francia Ligue 1, 11. forduló:** Olympique Marseille – Auxerre 1-3, Lyon – St. Etienne 1-0, Le Havre – Reims 0-3, Strasbourg – AS Monaco 1-3, Lens – Nantes 3-2, Nice – Lille 2-2, Angers – Paris St. Germain 2-4, Montpellier HSC – Brest 3-1, Stade Rennes – Toulouse 0-2. **Az élcsoport:** 1. Paris St. Germain 29 pont, 2. AS Monaco 23, 3. Olympique Marseille 20.

Megyei eredményjelző

4. liga, II. értékcsoport, 10. forduló: Mezőzáh – Kerelőszentpál 5-3, Mezőpagocsa – Bátos 1-2, Nyáradkarácsoni Szikra – Alsóidecs 2-1, Görgénysóakna – Gernyeszeg 9-0, Dextrád – Mezőgerebenes 2-7, Hadrév – Mezőtőhát 2-1. **Az élcsoport:** 1. Görgénysóakna 25 pont, 2. Mezőceked 22, 3. Bátos 22.

Még hat hely kiadó a Nemzetek Ligája negyeddöntőjében

Hat negyeddöntős hely kiadó a labdarúgó Nemzetek Ligájában a mátlól szombatig tartó ötödik forduló előtt.

A németek és az Európa-bajnok spanyolok már biztosították helyüket a legjobb nyolc között, hozzájuk csatlakozhat a portugál, a horvát, az olasz, a francia és a dán csapat, valamint a magyar és holland válogatott egyike.

A negyeddöntőhöz Portugáliának hazai pályán elég egyetlen pontot szereznie a lengyelek ellen, míg a vb-bronzérmes horvátoknak legalább annyi pontot kell begyűjteni Skóciában, mint amennyit Lengyelország szerez Portóban. A 2. csoportban a franciáknak elég döntetlent játszaniuk a vendég Izraellel, akárcsak az olaszoknak Belgiumban a negyeddöntő eléréséhez.

A párizsi meccsen óriási lesz a készültség, 4000 rendőr és 1600 biztonsági ember vigyáz majd a rendre, miután a Makkabi Tel-Aviv szimpatizánsait múlt csütörtökön éjjel a holland Ajax otthonában ját-

szott amszterdami El-találkozót követően megtámadták és bántalmazták.

A holland–magyar párharc ki-ki meccs lesz a csoport második helyéért, míg a dánok úgy juthatnak tovább, ha több pontot szereznek az Európa-bajnok spanyolok ellen, mint a szerbek Svájcban.

A második vonalat jelentő B divízióban két csoportelsőségről és ezáltal a biztos feljutásról döntő találkozót rendeznek. A görögök az angolokat fogadják, és hazai pályán már egy döntetlennel is bebiztosítják első helyüket, azaz az esélyesebb szigetországiak csak a márciusi osztályozón juthatnának fel. A török–walesi meccsen hazai sikerrel dőlhet el a csoport éllovas pozíciója.

A román érdekltségű C divíziós 2. csoportban is győztest avathatnak. A Mircea Lucescu irányította hazai együttes Bukarestben már egy döntetlennel is első helyet és feljutást ünnepelhet a Koszovó elleni mérkőzés végén, tekintve, hogy a

két csapat között három pont a különbség a tabellán, és az első mérkőzést Románia megnyerte Pristinában, így az egymás elleni eredményeket nézve riválisa előtt végezne akkor is, ha az utolsó fordulóban, ugyancsak hazai pályán kikapna Ciprustól, Koszovó pedig nyerne Litvánia ellen.

A Nemzetek Ligájával, ha közvetlenül is, de megkezdődött a 2026-os világbajnokság európai selejtezője. A sorozatból közvetlenül nem lehet kijutni a sportág csúcseményére, csupán négy pótselejtezős helyet oszthatnak ki. Ezt az a négy legmagasabban rangsorolt NL-csoportgyőztes szerzi meg, amely a jövő évi hagyományos selejtezősorozatban nem végez a csoportja közvetlen kijutást jelentő első és pótselejtezőt érő második helyén sem.

Tekintve, hogy a magyarok az élvonalban szerepelnek, csoportelsőség esetén garantált lenne a pótselejtezős hely, csak hogy a papírforma alapján erre nem sok esély

van, mert a nagyobb játékerőt képviselő németekkel és hollandokkal szerepelnek azonos négyesben.

A magyarokat felvonultató A divízióból az első és második helyezettek márciusban ke-

resztbe játszanak a négyes döntőbe jutásért, míg a harmadik helyen záró csapatok osztályozóra kény-

szerezülnek a másodosztály csoport-másodikjaival, az utolsók pedig kiesnek.

A Nemzetek Ligája 5. fordulójának programja

A divízió:

* **1. csoport** (péntek, 21.45 óra): Skócia – Horvátország, Portugália – Lengyelország (TV: DigiSport 1). Az állás: 1. Portugália 10 pont, 2. Horvátország 7, 3. Lengyelország 4, 4. Skócia 1.

* **2. csoport** (ma, 21.45 óra): Franciaország – Izrael (DigiSport 3, Prima Sport 3), Belgium – Olaszország (DigiSport 2, Prima Sport 2). Az állás: 1. Olaszország 10 pont, 2. Franciaország 9, 3. Belgium 4, 4. Izrael 0.

* **3. csoport** (szombat, 21.45 óra): Németország – Bosznia-Hercegovina (DigiSport 1), Hollandia – MAGYARORSZÁG (M4 Sport, DigiSport 2). Az állás: 1. (és negyeddöntős) Németország 10 pont, 2. Hollandia 5 (8-6), 3. Magyarország 5 (3-6), 4. Bosznia-Hercegovina 1.

* **4. csoport** (péntek, 21.45 óra): Dánia – Spanyolország (DigiSport 2), Svájc – Szerbia. Az állás: 1. (és negyeddöntős) Spanyolország 10 pont, 2. Dánia 7, 3. Szerbia 4, 4. Svájc 1.

B divízió:

* **1. csoport** (szombat): Grúzia – Ukrajna (19.00 óra), Albánia – Csehország (21.45). Az állás: 1. Csehország 7 pont, 2. Georgia 6 (5-3), 3. Albánia 6 (3-4), 4. Ukrajna 4.

* **2. csoport** (ma, 21.45 óra): Írország – Finnország, Görögország – Anglia (DigiSport 1, Prima Sport 1). Az állás: 1. Görögország 12 pont, 2. Anglia 9, 3. Írország 3, 4. Finnország 0.

* **3. csoport** (ma): Kazahsztán – Ausztria (17.00 óra, DigiSport 2, Prima Sport 1), Szlovénia – Norvégia (21.45 óra). Az állás: 1. Ausztria 7 pont (11-4), 2. Szlovénia 7 (5-4), 3. Norvégia 7 (6-6), 4. Kazahsztán 1.

* **4. csoport** (szombat, 19.00 óra): Montenegró – Izland, Törökország – Wales (DigiSport 1). Az állás: 1. Törökország 10 pont, 2. Wales 8, 3. Izland 4, 4. Montenegró 0.

C divízió:

* **1. csoport** (szombat): Azerbajdzsán – Észtország (16.00 óra), Svédország – Szlovákia (21.45 óra). Az állás: 1. Svédország 10 pont (11-3), 2. Szlovákia 10 (8-3), 3. Észtország 3, 4. Azerbajdzsán 0.

* **2. csoport** (péntek): Ciprus – Litvánia (19.00 óra), ROMÁNIA – Koszovó (21.45 óra, Antena 1). Az állás: 1. Románia 12 pont, 2. Koszovó 9, 3. Ciprus 3, 4. Litvánia 0.

* **3. csoport** (péntek, 21.45 óra): Luxemburg – Bulgária, Észak-Írország – Fehéroroszország. Az állás: 1. Észak-Írország 7 pont, 2. Fehéroroszország 6, 3. Bulgária 5, 4. Luxemburg 2.

* **4. csoport** (ma): Örményország – Feröer szigetek (19.00 óra, DigiSport 2, Prima Sport 1), Észak-Macedónia – Lettország (21.45 óra). Az állás: 1. Észak-Macedónia 10 pont, 2. Örményország 4 (6-7), 3. Lettország 4 (3-8), 4. Feröer szigetek 3.

D divízió:

* **1. csoport** (ma, 21.45 óra): San Marino – Gibraltár. Az állás: 1. Gibraltár 5 pont/3 mérkőzés, 2. San Marino 3/2, 3. Liechtenstein 2/3.

* **2. csoport** (szombat, 19.00 óra): Andorra – Moldova. Az állás: 1. Moldova 6 pont/3 mérkőzés (4-1), 2. Málta 6/3 (2-2), 3. Andorra 0/2.

Románia a Koszovó elleni mérkőzésre készül

Fotó: a román labdarúgó-válogatott közösségi oldala

*A hirdetés rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!*

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK azonnali kezdéssel építkezési munkát, tetőjavítást bármilyen anyagból, saját anyagból is, bent munkát, meszelést, fali-, padló-csempe-lerakást, szigetelést, kerítéskészítést, vashegesztést, bádogosmunkát. Nyugdíjasoknak 12% kedvezmény. Tel. 0759-119-183, 0729-408-696, Nagy István. (24304)

ELSZÁLLÍTUNK szemetet, fát, bútort, törmelékot, ócskavasat, főlegessé vált dolgokat. Tel. 0747-816-052. (24381)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, kerítés-, kapujavítást, kintibent meszelést, glettelést, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési munkát. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0748-087-920, Szabo Attila. (24382)

VÁLLALUNK tetőjavítást, bármilyen javítást, kintibent munkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0733-707-047. (24404)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Kegyellel emlékezünk
TIMBUS IOAN DUMITRU
tornatanárra, a mindig derűsen mosolygó jó szomszédunkra. **Osztozunk családjá gyászában. RIP! (sz.-l)**

MEGEMLÉKEZÉS

*Bárhogy múlnak az évek, a lélek nem feled,
Mert összeköt minket az örök szeretet.
Szívemben hála, hiányod nagyon fáj,
Nyugodjál békében, drága édesanyám!*

Fájó szívvel emlékezünk november 14-én
MAGYARI VILMÁRA

halálának 10. évfordulóján.

Áldott emlékét, jóságát, mosolyát mindig őrizni fogjuk szívünkben.

Bánatos leánya, Lenke és családja. (-l)

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY
MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA
228-as
a DIGI hálózatban

Közlemény ingóság eladásáról

2024. december 11-én 11 órakor a Marosludas Adó- és Pénzügyi Osztály a székhelyén – Marosludas, Köztársaság utca 25. szám – nyilvános árverésen értékesíti az alábbi adós tulajdonát képező ingóságot:

DANIEL TRANS KFT., Marosludas, Tordai u. 67. szám, Maros megye: – Hofmann vulkanizáló felszerelés, Monty 20 modell, működőképes, de nagyon kopott, különleges ismertetőjelei nincsenek. A kikiáltási ár 1.800 lej. A kikiáltási ár a becsérték, nem tartalmazza a héát, harmadik árverés.

– Vulkanizáló felszerelés, kerékcéntírozó, márkája ismeretlen, működőképes, de nagyon kopott, különleges ismertetőjelei nincsenek. A kikiáltási ár a becsérték, 1.200 lej, nem tartalmazza a héát, harmadik árverés. Az ingóság nincs megterhelve.

A vásárlásban érdekelteket felkérjük, hogy jelenjenek meg az árverés helyszínén, és nyújtsanak be ajánlatot. Ahhoz, hogy részt vehessenek az árverésen, legalább egy nappal az árverés előtt mutassák be a következő iratokat:

– vásárlási ajánlat

– a részvételi díj kifizetését igazoló irat vagy garancialevél – a részvételi garancia a kikiáltási ár 10%-a, és a Marosludasi Kincstárban nyitott RO68TREZ480506701XXXXXX számlára kell befizetni; címzett a Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal (adószám: 4322637)

– az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazása

– román jogi személyek esetében a Cégbíróság által kibocsátott cégbejegyzési okirat másolata

– külföldi jogi személyek esetén a cégbejegyzési okirat román nyelvű fordítása

– román magánszemélyeknek a személyazonossági igazolvány másolata

– külföldi magánszemélyeknek a személyazonossági/útlevelel másolata – saját felelősségre tett nyilatkozat arról, hogy az ajánlattevő nem az adós cég közvetítője.

A vásárló köteles betartani az olyan sajátos törvényeket, mint a környezetvédelmi és örökségvédelmi, valamint egyéb hasonló jogszabályok. Bővebb tájékoztatás a 0265/411-321-es telefonszámon, 113-as mellék.

ELHALÁLOZÁS

Isten Veled Drága Anyuka!

1941 - 2024

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy drága Édesanyám, **Domokos Hajnalka** november 5-én, életének 83. évében váratlanul eltávozott közülünk. Elhunyt szerettünk búcsúztatója és temetése november 14-én délután 2 órakor veszi kezdetét a budapesti Új Köztemetőben.

Fogarasi Hunor és gyászoló családja

MAROS MEGYEI TANÁCS

KÖZLEMÉNY

nyilvános konzultáció megnyitására

2024. november 12-én a Maros Megyei Tanács meghirdette a következő normatív jellegű okirattervezetre vonatkozó nyilvános konzultációt: **A Maros Megyei Tanács saját és a Maros Megyei Tanácsnak alárendelt kulturális intézmények költségvetésére és a 2025. évi egyes illetékek és díjak jóváhagyására vonatkozó határozattervezet.**

A normatív jellegű okirattervezethez tartozó dokumentáció tartalmazza:

- A javasolt normatív jellegű okirat elfogadásához szükséges jóváhagyási beszámolót;
- A Gazdasági Igazgatóság szakjelentését;
- A Jogügyi Szolgálat jelentését;
- A határozattervezet 1-7. sz. mellékleteit.

A dokumentáció tanulmányozható:

- az intézmény internetes oldalán, a www.cjmures.ro címen, a Normatív jellegű határozattervezetek menüpontban;
- az intézmény székhelyén: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz., 1-es iroda;
- az okirattervezet kikérhető másolatként az intézmény iktatójába küldött kérvény alapján.

A nyilvános konzultációnak alávetett okirattervezetre vonatkozó ajánlásértékű javaslatokat, indítványokat és véleményeket 2024. november 25-ig lehet benyújtani:

- az intézmény honlapján elérhető online úrlapon, a „Relații și informații publice - Guvernare transparentă, deschisă și participativă, standardizare, armonizare, dialog îmbunătățit” menüpontban található, a F.PS.19.07 - *Formular pentru colectarea de propuneri* néven;
- elektronikus formátumú üzenetben, a következő elektronikus postai címre küldve: cjmures@cjmures.ro;
- postai úton, cím: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 540026;
- az intézmény székhelyén, Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 8.00 - 16.00 óra között.

A benyújtott anyagokon a következő megjegyzést kell feltüntetni: **„A Maros Megyei Tanács saját és a Maros Megyei Tanácsnak alárendelt kulturális intézmények költségvetésére és a 2025. évi egyes illetékek és díjak jóváhagyására vonatkozó határozattervezet”.**

A javaslatokat közzéteszik az intézmény honlapján, a normatív jellegű határozattervezetek (*Proiecte de hotărâri cu caracter normativ*) rovatban.

Az írásban megfogalmazott és elküldött javaslatok elutasítását az intézmény írásban megindokolja.

Az érdeklődők számára lehetőség van egy olyan gyűlés megszervezésére is, amelyen a jogszabálytervezetről nyilvános vitát lehet folytatni, abban az esetben, ha ezt egy törvényesen létrehozott egyesület vagy más közhatóság írásban kéri 2024. november 25-ig.

További információkért az önök rendelkezésére állunk a következő elérhetőségeken: telefon: 0265-263211, 1231-es mellék, e-mail: axente.iulia@cjmures.ro, kapcsolattartó: Iulia Axente.

Péter Ferenc
ELNÖK

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

**Gyorsabb beavatkozást,
rövidebb várakozást.
A beteg így tud gyógyulni.**

COMANDAT DE: UDMR • REALIZAT DE: SC MEDIAPARTIZAN SRL • COD MFC: 13240004

**Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:**

**Bandi Anikó
Végzetes
játzsma:
Alexa&Noah**

**Bandi Anikó
Szerellem
hangja**

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

DORA OPTICS

Teljes körű ellátás
az egész családnak!

 Szemészet	 Gasztroenterológia
 Kardiológia	 Fül-orr-gégészet
 Érsebészet	 Tüdőgyógyászat
 Plasztikai sebészet	

SPITAL DORA OPTICS

www.doraoptics.ro 0733 553 976

**A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér
versenyvizsgát hirdet
három villanyszerelői állás
– COR-kód 741307 –
betöltésére.**

Jelentkezési határidő: november 26., 15 óra.
A versenyvizsga időpontja: november 29., 10 óra.
Bővebb tájékoztatás
a www.transylvaniaairport.ro honlapon
vagy a 0265-328-888-as telefonszámon.

HÁROMSZÉK
TÁNCSZÍNHÁZ

2024/2025
ÉVAD

LÚDAS MATYI
MUSICAL

Rendező-koreográfus: NOVÁK FERENC
A rendező munkatársa: IVÁCSON LÁSZLÓ
Művészeti munkatársak: FAZAKAS MISI, FAZAKAS LEVENTE

November 19. (kedd) 10:00 12:00
Maros Művészegyüttes előadóterme
Jegyek ára: 15 lej

Á Háromszék Táncszínház hivatalos partnertársa:
Csongrád Megyei Önkormányzat
Bucurieni Utcai Táncszínház
Csongrád Megyei Könyvtár
Az előadás felújítását támogatja:
Nemzeti Kulturális Alap